ҒАЗАЛ СОҒИНЧИ

Заҳириддин
Муҳаммад Бобур

Ёз фасли ёр васли

2016/127-7784

Заҳириддин Муҳаммад Бобур

Ёз фасли ёр васли

Ғазаллар, Рубоийлар, Туюқлар, Фардлар

Ғафур Ғулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи
Тошкент – 2016

УЎК 821.512.133-1
КБК 84(5Ў)1
Б 70

Заҳириддин Муҳаммад Бобур.
Ёз фасли ёр васли. / Бобур. – Тошкент: Ғафур Ғулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи, 2016 й. – 192 б.

Заҳириддин Муҳаммад Бобур буюк шоҳ, моҳир саркарда ва беназир шоирдир. Мана беш асрки шоирнинг ғазаллари ҳар сафар ўқувчига катта таъсир қилиб, маънавий эҳтиёжини қондириб, руҳий қувват бўлиб келаётир.

Азиз китобхон! Ватан, Юрт, Соғинч, Муҳаббат ва инсоният ҳақида беназир шеърлар битган улуғ шоирнинг шеърий марваридлари кўнгил хазинангизга муносиб бойлик бўлиб қўшилишига ишонамиз.

2016/12
1181
O'zbekiston MK

УЎК 821.512.133-1
КБК 84 (5Ў) 1

ISBN 978-9943-03-768-7

© Ғафур Ғулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи, 2016

* * *

Жонимдин узга ёри вафодор топмадим,
Кунглумдин узга маҳрами асрор топмадим.

Жонимдек узга жонни дилафгор курмадим,
Кунглим киби кунгулни гирифтор топмадим.

Усрук кузига тоқи кунгул булди мубтало,
Ҳаргиз бу телбани яна ҳушёр топмадим.

Ночор фурқати била хуй этмишам, нетай,
Чун васлига узумни сазовор топмадим.

Бори борай эшигига бу навбат, эй кунгул,
Нечаки бориб эшигига бор топмадим.

Бобур, узунгни ургатакур ёрсизки, мен
Истаб жаҳонни, мунча қилиб, ёр топмадим.

* * *

Не курай тубони қадди хушхироминг борида?!
Не қилай сунбулни хатти мушкфоминг борида?!

Ким Хизр суйин оғизлағай лабингнинг қошида?
Ким Масиҳ алфозидин дегай каломинг борида?!

Ошиқингни давлати васлинг била қил муҳтарам,
Хусн аҳли ичра мунча эҳтироминг борида.

Биздин айру доим эл бирла ичарсен бодани,
Бизни ҳам гоҳи соғин шурби мудоминг борида.

Эй кунгул, гар ғайр сузи заҳри қотилдур, не ғам,
Лабларидин шарбати юҳйил-изоминг борида.

Тарки номус айлабон бадном булгил ишқ аро,
Ким сени ошиқ дегай номусу номинг борида?!

Бобур, ул гул куйида булбул киби топтинг мақом,
Бир навое рост қил мундоқ мақоминг борида.

* * *

Келтурса юз балони ушал бевафо манга,
Келсун агар юзумни эвурсам, бало манга!

Неттаймен ул рафиқ билаким, қилур басе,
Меҳру вафо — рақибға, жавру жафо — манга.

Бегона булса ақл мени телбадин, не тонг,
Чун булди ул парисифатим ошно манга.

Оҳу ёшимдин ортадурур заъф, эй табиб,
Билдим: ярашмас эмди бу обу ҳаво манга.

Дардим куруб, муолажада зоеъ этма умр —
Ким, жонда дарди ишқдурур бедаво манга.

То ёр кимни истару кунглига ким ёқар,
Ташвиш бежиҳатдурур охир санго, манга.

Бобур, булубтурур икки кузум йулида гурт,
Келса не булди қошима бир-бир манго манга.

* * *

Чун фалак қуймас мени бир лахза васл айёмида,
Тонг йуқ, эй бемеҳр, агар улсам фироқинг шомида.

Эй кунгул, юзин куруб, зулфи паришонин согин,
Шоми хижрондин таваҳҳум айла васл айёмида.

Зулфидаким маскан эттинг, кур занахдон чохини,
Воқиф улғилким, эрурсен аждаҳрнинг комида.

Ғунчадек оғзинг ғами кунглумда гар йуқ, бас недур
Чок кунглум хайъати гул ғунчаси андомида?

Ёрнинг пайгоми еткач, топги жон фарсуда тан,
Исо эъжози* магар музмардурур пайғомида?

Бобур, ул гул зулфи остинда эмастур холлар,
Жон қушин сайд4 айлар учун доналардур домида.

* * *

Ёғлиғингким, жон била мен хастадурмен, зор анга,
Хаста жонлар риштасидиндур магар хар тор анга?

Эврулур бошингғаю гох,и юзунга юз қуяр,
Бу жиҳаттин от эмиш «гулпеч»у гах, «гулзор» анга.

Бир чамандур сахниким, булғай бинафша сарбасар,
Теграси гулзордурким, булмағай бир хор анга.

Еғлиғинг токим юзу кузушта тегмиш, бордурур
Юз менингдек зору юз минг мен киби бемор анга.

Эй кунгул, юз пора қилса ёр тиғи, ғам ема,
Лутф этиб, гар боғлар улса ёғлиғини ёр анга.

Кунглум истар ёғлиғингни, бапки андин бир насим
Етса Бобурға эрур жон бирла миннатдор анга!

* * *

Ул парининг ғиғидин қўрқутма мени, эй рақиб,
Ишқида бошимға менинг ҳар не келса, ё насиб!

Эврулуб бошингға, эй ой, қилмишам тарки ватан,
Раҳм қилғил мангаким, саргаштадурмен, ҳам ғариб.

Телба булмоқлиғдин узга чорае йуқтур манга,
Ул парину ногаҳон ар чиқса уйдин ёсаниб.

Жонда беркитган уқин чекмак манга ранжедурур,
Қуйғил ул уқни, чекай деб ранж чекма, эй табиб!

Бобуро, харгиз қулоқ шеърингға ул гул солмади,
Гулга не парвое, юз фарёд қилса андалиб.

* * *

Эшикингга бош урармен телбалар янглиғ юруб,
Эй пари, йул бер висолингғаки, кетмай бош уруб.

Сарв қаддинг борида уз қаддини чун қилди васф,
Утқа ёқти боғбон сарви сихисин синдуруб.

Ултуруб эрди, қупуб кетмакка чун азм айлади,
Ёна тиргузди мени, алҳамдулиллаҳ, ултуруб.

Кузлари сайд аилар учун телба кунглумни менинг
Қоши ёсини қуруб, кирпик уқини тулдуруб.

То сабо зулфини ул гулнинг паришон айлади,
Жон била ақлу кунгулни елга бердим совуруб.

Топшуруб эрдим кунгулни ёрга, чун борди ёр,
Қамдам эттим хаста кўнглумни Худога топшуруб.

Буйнума занжири гам, ё бугзума тиғи ситам,
Ҳар не келса ишқ йулида турубмен телмуруб.

Мен билурмен кузи қотил, лаъли жонбахш эрканин,
Чунки, Бобур, хажрида куп йиглаДим оғзим қуруб.

* * *

Ғофил улма, эй соқий, гул чоғин ғанимат тут!
Вақти айш эмас боқий, ол чоғир, кетур, бот тут!

Бу насиҳатим тингла: не булур киши ёнгла,
Не булур экин тонгла, сен бу кун ғанимат тут!

Ғофил улма давлатта, узни солма меҳнатта,
Тангри берур албатта, давлат иста, ҳиммат тут!

Хуштурур висоли ёр, анда булмаса дайёр,
Булса васл беағёр давлату саодат тут!

Ғам черики беҳаддур, чораси будур, Бобур:
Бодани кумак келтур, жомни ҳимоят тут!

* * *

Эй юзи насрин, қомати шамшод,
Неча қилурсен жонима бедод?

Сен кибн пуркор, шеваси бисер,
Билмади, эй ёр, ҳеч киши ёд.

Жаврда нодир, зулмда моҳир,
Ишвада қодир, ғамзада устод.

Ёр ғамидин, ҳажр аламидин,
Сабр камидин нолаю фарёд!

Бобури бедил, эй бути қотил,
Жаврунга мойил, зулмунга мўътод.

* * *

Балои ишққи, ҳар дам манга жафоедур,
Бу ишқдин кеча олмон, ажаб балоедур.

Хати лабига тутош булса, эй кунгул, не ажаб –
Ки, Хизр чашмаи ҳайвонга раҳнамоедур.

Ярар бу хаста кунгул дардиға уқин яраси,
Магарки ҳар яраси ёрнинг давоедур.

Баҳор фаслидуру май ҳавоси бошимда,
Аёқ тут манга, соқийки, хуш ҳавоедур.

Ул ой рақибға булди рафиқу Бобурнинг
Рафиқу ҳамдами ҳажрида оҳу воедур.

* * *

Янги ой ёр юзи бирла кўруб эл шоду хуррамлар,
Манга юзу қошингдин айру байрам ойида ғамлар.

Менинг бу гори му янглиғ танимға тоблар солди
Ул ойнинг юзида сунбул киби зулфидағи хамлар.

Ҳавоға дуди оҳин гутрагур ишқ аҳли ғайратдин,
Сабо таҳрикидин ҳар гаҳ паришон бўлса парчамлар.

Очилди зулфию хайлар намудор ўлди юзида,
Гул узра чун булур пайдо кеча очилса шабнамлар.

Мену кунжи ғаму оҳу фиғону ашки хунолуд,
Не хушдур гушаи холи, мани софию ҳамдамлар.

Кўнгулни ишқ бузди, не асиғ панду насиҳатдин,
Менинг мажрух. кўнглумга ярашмас ушбу марҳамлар.

Юзи наврўзию васли ийдини, Бобур, ғанимат тут —
Ки, мундин яхши бўлмас бўлса юз наврузу байрамлар.

* * *

Очилиб икки сочи, юзига ёйилмишлар,
Ёруқ жаҳонни кузумга қоронғу қилмишлар.

Чоғир бағир қонидур барча ишқ аҳлиға,
Зиҳи аларки, бу майдин даме ойилмишлар.

Не қилсам, айлама, эй ёр, айбким, менда
Жунуну ишқу йигитлик бори қотилмишлар.

Салоҳқа хирад аҳли мени ёвуқ дерлар,
Курунгки, ушбу чечанлар йироқ ёнгилмишлар.

Не суд ишқни элдин ёшурмоқ, эй Бобур,
Чу ҳолатингни бори олам аҳли билмишлар.

* * *

Хати — бинафша, хади — лола, зулфи райҳондур,
Баҳори ҳусида юзи ажаб гулистондур.

Ики менги ою доғи юзу сузи гулу мул,
Қади равону тани жону ирни маржондур.

Қошида чину кўзида кину ангабин лабида,
Сузида заҳр ва лекин тилида дармондур.

Қошингға кўп бора олмон, негай, ароликда,
Ешим тишинг дуридин аиру баҳри Уммондур.

Утумни тез этасен ҳар тарафға секретиб от,
Саманди ноз инонини бир бери ёндур.

Не навъ васф қилай суратинг латофатини —
Ки, ҳуснунга сенинг, эй руҳ, ақл ҳайрондур.

Жафою жавр агар қилса, Бобуро, нетайин,
Не ихтиёр манга, ҳар не қилса, султондур.

* * *

Заъфдин гуё менинг бу зор жисмим нолдур —
Ким, онинг шарҳин демакта хома тили лолдур.

Заъфлиқ жисмим била бу нотавон кўнглум аро
Дард ёр эрканга ушбу эгма қаддим долдур.

Мен дамодам қон ютармен ҳажр аёғидин, нетай,
Ўзгаларнинг жоми васли гарчи моломолдур.

Зулфиға вобастамен, васлиға йўқдур дастрас,
Эй хуш ул озодаким, беқайду фориғболдур.

Ул паридин мен нечук жон элтаменким, Бобуро,
Васли мушкил, ҳажри мухлиқ ғамзаси қаттолдур.

* * *

Кук вусмада ул ой қоши гуё хаёлдур,
Ё ой бошида кукта курунган ҳилолдур.

Не навъ ухшасун юзига офтобким,
Онинг заволи бордуру бу безаволдур.

Оғзию икки зулфу қади булмаса манга,
Райҳону сарву ғунча курардин малолдур.

Ушшоқ охи елидин осиб топмасун
Қаддингки, хусн боғида нозик ниҳолдур.

Кунглумга дард келгали хам булди қоматим,
Қаддим магарки «дард» ёнидағи «дол»дур.

Гарчи вафою меҳони билмас менинг ойим,
Лекин жафою жаврда соҳибкамолдур.

Ҳар неча бениоят эса ёр, Бобуро,
Сен қуйма хидматингнию они уёлдур.

2016/124
7784
Alisher Na...
nomidag...
O'zbekiston...

* * *

Кунглумни чу ул пари олибтур,
Девона булурға не қолибтур?!

Бедил эканимни эмди билгай,
Чун бир киши кўнглини олибтур.

Кунглумни олиб, тағофулин кур,
Билмасга узини не солибтур.

Зулфунг черигини йиғки, жамъи
Бу фитнадин асру қузғолибтур.

Бобур, неча кун кунгулни хуш тут,
Бу олам иши чун мунқалибтур.

* * *

Васлин ул ой манга муҳол қилур,
Ҳажридин мени хастаҳол қилур.

Билмайин ҳолатимни ул бемехр,
Узгалардек мени хаёл қилур.

Ол юзи куз ёшимни қон қилди,
Кургач ук деб эдимки, ол қилур.

Сарфароз этса даҳр, шод улма,
К-охир ул-амр поймол қилур.

Мен киму зуҳду тавбаким, зоҳид
Неча андишаи маҳол қилур.

Тавба ишин буюрма Бобурға —
Ким, бу ишни ушал усол қилур.

* * *

Мендин узга хасталарға лаълидин дармон берур,
Мен берурмен жону ул умр узгаларга жон берур.

Ошиқи мен, ул қилур ағёрға махбублуқ,
Дардманди мен, вале ул узгага дармон берур.

Уқида пайкон эмас, бир қатра ҳайвон суйидур,
Етгач-уқ жонсиз танимга жон ушал пайкон берур.

Қош ёшимни хажрида, шеъримни васфида курунг —
Ким, бу янглиғ дурру гавҳар қайси бахру кон берур?

Булғали қаддиға мойил васлидин маҳруммен,
Бобуро, ул ҳусн нахли бар магар ҳирмон берур.

* * *

Қаро зулфунг фироқида паришон рузгорим бор,
Юзунгнунг иштиёқида не сабру не қарорим бор.

Лабинг бағримни қон қилди, кузумдин қон равон қилди,
Нега ҳолим ямон қилди, мен ондин бир сўрорим бор.

Жаҳондин манга ғам булса, улусдин гар алам булса,
Не ғам юз мунча хам булса, сенингдек ғамгусорим бор.

Агар муслихмен, ар муфсид ва гар ошиқмен, ар обид,
Не ишинг бор сенинг, зоҳид, менингки ихтиёрим бор.

Фиғоним ошти булбулдин, ғами йуқ зарра бу қулдин,
Басе, Бобур, ушал гулдин кунгулда хорхорим бор.

* * *

Гул жамолин ёпқон ул гулнинг ики райҳонидур,
Ғунча сиррин очқон ул икки лаби хандонидур.

Ул мусалсал икки зулфи гул юзининг даврида,
Гул уза ағнар, магар ул иккининг давронидур.

Ўқи захмини кўруб ҳар ён танимда, эл дегай —
Ким, бу кўҳи дарднинг ул лолаи нуъмонидур.

Сел эмасдур ер юзин тутқон — кўзумнинг ёшидур!
Раъд эмасдур кўкка чирмашқон — кўнгул афғонидур!

Ложарам, бўлғай паришону ҳавойи мен киби
Зарра янглиғ кимки бир хуршид саргардонидур.

Ул пари ишқида, Бобур, кўнглум андоқ телбадур —
Ким, сочи занжиридур, чоҳи зақан зиндонидур.

* * *

Менинг кўнглумки, гулнинг ғунчасидек тахбатаҳ қондур,
Агар юз минг баҳор ўлса, очилмоғи не имкондур.

Агар ул қошни ёсиз боғ гаштин орзу қилсам,
Кўзумга ўқдурур сарву кўнгулга ғунча пайкондур.

Баҳору боғ сайрин не қилайким, дилситонимнинг
Юзи — гул, зулфи — сунбул, қомати сарви хиромондур.

Висоли лаззатидин руҳ топмоғлиқ эрур душвор,
Фироқи шиддатида йўқса жон бермаклик осондур.

Бошидин эврулур армони бирла ўлдум, эй Бобур,
Менинг наъшимни бори ул пари кўйидин айлондур.

* * *

Агарчи сенсизин сабр айламак, эй ёр, мушкилдур,
Сенинг бирла чиқишмоғлиқ доғи бисёр мушкилдур.

Мизожинг нозику сен — тунду, мен — бир беадаб телба,
Санга холимни қилмоқ, эй пари, изхор мушкилдур.

Не осиғ нолаю фарёд хоболуд бахтимдин,
Бу унлар бирла чун қилмоқ ани бедор мушкилдур.

Манга осондурур булса агар юз минг туман душман,
Вале булмоқ жаҳонда, эй кунгул, беёр мушкилдур.

Висолинким тиларсен, нозини хуш тортгил, Бобур —
Ки, олам боғида топмоқ гули бехор мушкилдур.

* * *

Ичгуча жоми ажал кунглумда ул соки(й)дурур,
Тулғуча паймонам ул соқи(й) била боқи(й)дурур.

Бош кутармон бодадин чун бор аёғи уртада,
Қуймон илгимдин' аёқ чун жилвагар соки(й)дурур.

Эгма қаддим айб қилма қоши ёлар ишқида,
Янги ойдек хам булур гар худ фалак токидурур.

Ул ҳилолинг бирла хуршидинг сифотин ёзғали
Мухтасардур филмасал гар чарх авроқидурур.

Ишқ ила майдин кунгулни тутмоғинг не судким,
Дард нафъидур нечукким, закр тарёқидурур.

Турклар хатти насибинг булмаса, Бобур, не тонг,
Бобурий хатти эмасдур, хатти сигаоқи(й)дурур.

* * *

Ёрдин озор кунглум ичра беҳад бордур,
Эй хуш ул кунгул, анга не ёру не озордур.

Иукттурур гар ёр — йуқтур тоқату сабру шикеб,
Ёр агар бордур, жафою жавру меҳнат ёрдур.

Неча курсатсам вафою меҳр, этар жавру жафо,
Нечаким мен зормен, мендин ул ой безордур.

Кузи ҳажрида, юзи ёдида, сузи шавқида,
Хотирим афгору жисмим зору куз хунбордур.

Сенда, Бобур, йуқ гунаҳ, ёрнинг итоби кам эмас,
Журмсиз доим итоб айлар — ажаб дилдордур.

* * *

Юзида ул лаби хандон кўрунур,
Сутга кўп боқса, бале, қон кўрунур.

Хатти мушкинмудурур гул юзида,
Е суман устида райҳон кўрунур?

Кўрмагай хотирини жамъ ўзга,
Кимга ул зулфи паришон кўрунур.

Ишқни эл не хаёл айлабдур,
Асру мушкилдурур — осон кўрунур.

Сарв бўйлуқ санаминг, эй Бобур,
Рост айтай, сўзи ёлғон кўрунур.

* * *

Баҳор айёмидур, доғи йигитликнинг авонидур,
Кетур, соқий, шароби нобким, ишрат замонидур.

Гаҳи саҳро узори лола шаклидин эрур гулгун,
Гаҳи саҳни чаман гул чеҳрасидин арғувонидур.

Яна саҳни чаман булди мунаққаш ранга гуллардин,
Магарким сунъининг наққошига ранг имтиҳонидур.

Юзунг, эй сарв, жоним гулшанининг тоза гулзори,
Қадинг, эй гул, ҳаётим боғининг сарви равонидур.

Не ерда булсанг, эй гул, андадур чун жони Бобурнинг,
Ғарибингга тараҳҳум айлагилким, андижонидур.

* * *

То узулди кунглум ул ой қаддидин афсурдадур —
Ким, узулган ғунча гулнинг шохидин пажмурдадур.

Куксум ичра тах-батах қонни бағир қилманг хаёл —
Ким, анинг ишқин йўлида бир тах Этган гурдадур.

Ҳусн кўрмас кузларим, кунглум доғи ишқ истамас,
Гунёким кузларимдур куру кунглум мурдадур.

Тан ҳижобин рафъ қил, гар ёр васлин истасанг,
Эй кунгул, билким, арода ҳойил ушбу пардадур.

Борму эркин ишқ элинда, балки олам аҳлида
Мунча чоғлиғ ҳасрату андуҳким Бобурдадур?!

* * *

Сочию қошию кўзидин бошта ҳаводур,
Не бошда ҳаво — ҳар бириси бошқа балодур.

Қош ёси била ул кора кўз ғамза ўқини
Ушшоқдин ўзга сориға отса хатодур.

Гар чин десангиз, кўзи онинг оҳуйи Чиндур,
Хаттини, хато қилмасангиз, мушки Хитодур.

Эврулсам онинг бошиға, топшурсам онга жон,
Жонимда ҳавас улдуру бошда бу ҳаводур.

Ишқ ичра ёшурғон юраким қонини, ваҳким,
Бу сели сиришким бори оламға ёйдур.

Бобур деса ойини, не тонг, жавру жафолиқ —
Ким, ҳусн эли ойини, бале, жавру жафодур.

* * *

Чу дод берди манга шоҳ юз умиди вафодур,
Не суд рашки ҳасудоки, дод доди Худодур!

Не тонг, қотинда агар бўлса лаълу дур тошу туфроқ —
Ки, маъдани караму жуду баҳри лутфу саходур.

Агарчи даҳр аламидин тўкулди сели сиришким,
Валек шаҳ карамидин умидим асру тўлодур.

Язид элига не миқдор гозийлар қотидаким,
Ул элдур асру юраксиз, бу хайл асру баҳодур.

Адоват оди, муҳаббат нишони қолғуча, Бобур,
Адув хайли Язиду муҳибе оли абодур.

* * *

Ғурбатта ул ой ҳажри мени пир қилибтур,
Ҳижрон била ғурбат манга таъсир қилибтур.

Мақдур боринча қилурам саъйи висолинг,
То Тенгрини, билмонки, не тақдир қилибтур.

Тақдирдур ул ёну бу ён солғучи, йўқса,
Кимга қаваси Санбалу Татйир қилибтур?

Бу Ҳинд ери ҳосилидин кўп кўнгул олдим,
Не судки, бу ер мени дилгир қилибтур.

Сендин бу қадар қолди йироқ — ўлмади Бобур,
Маъзур тут, эй ёрки, тақсир қилибтур.

* * *

Сендек менга бир ёри жафокор топилмас,
Мендек сенга бир зори вафодор топилмас.

Бу шаклу шамойил била худ ҳуру парисен —
Ким, жинси башар ичра бу миқдор топилмас.

Агёр куз олидаю ул ёр аён йуқ,
Ғам хори кунгул ичраю ғамхор топилмас.

Эй гул, мени зор этмаки, ҳуснунг чаманида,
Кузни юмуб-очқунча бу гулзор топилмас.

Бобур, сени чун ёр деди — ёрлиг этгил,
Оламда кишига йуқ эса ёр топилмас.

- 162

* * *

Қуй, эй оқил, насиҳат сузларинким, дилписанд эрмас,
Менинг девона кўнглумга насиҳат судманд эрмас.

Неча девона кунглумни қилурсен нафй, эй оқил,
Агарчи телбадур, бори сенингдек худписанд эрмас.

Қилурсен талх айшим комини беҳуда сузлардин,
Саросар сузларинг заҳредур, эй носиҳки, панд эрмас.

Булубмен бир парининг анбарин сочиға вобаста,
Мени телбага эмди ҳожати занжиру банд эрмас.

Жаҳонда куп гадо гарчи лавандатворлиқ бордур,
Ва лекин, Бобуро, ҳаргиз сенингдек шаҳ лаванд эрмас.

* * *

Ул ойнинг иттифоқи нифоқиға арзимас,
Айёми васли шоми фироқиға арзимас.

Бу даҳр ичра бистари роҳат тиларни қуй,
Ул фарш чун бу куҳна равоқиға арзимас.

Айшеки утти — узга ани зикр айлама,
Ҳар нимаики йитти — суроқиға арзимас.

Қилмоқ умиду бийм ила хидмат шаҳ олида,
Дарбонининг сукунчу таёқиға арзимас.

Бобур, висолни не тиларсен, чу ҳажр бор,
Бир лаҳза айши меҳнати боқи(й)ға арзимас.

* * *

Олди кўнглумни, соғиндимким, манга дилдор эмиш,
Билмадим, бу навъ мендин ул пари безор эмиш.

Ошиқ ўлгоч, кўрдум ул шамшод қаддин юз бало,
Оллоҳ-Оллоҳ, ишқ аро мундоқ балолар бор эмиш!

Илтифот этмаслигин бозий хаёл айлар эдим,
Эмди билдимким, анга мендин бу янглиғ ор эмиш.

Ул пари ишқида йўқ ўлмоқдин ўзга чорае,
Чун ўзи — қотил, сўзи — муҳлик, кўзи — хунхор эмиш.

Ҳусн аҳли, эй кўнгул, олам аро ишқ аҳлининг
Кўнглини сохлар эмиш, ҳар кимгаким, дилдор эмиш.

Ул вафосиз ёрдин чекмак не, яъни мунча ғам,
Ҳусн аҳли, чунки, Бобур, дунёда бисёр эмиш.

* * *

Неча даврон ғуссаси булғай менинг жонимға хос,
Кошки улсам, доғи бу ғуссадин булсам халос!

Оҳу вовайло — сурудум, дарду ғам — ҳамсуҳбатим,
Бода — ашким қони, ким курди мунингдек базми хос?

Гар шикастим булса суст ағёрдин, таън этмангиз —
Ким, шикаетиға сабаб олмоснинг бордур расос.

Ошиқ улғоч, бехуду девона булдум, билмадим —
Ким, парируҳсоралар ишқига бу эрмиш хавос.

Хубларни куз куруб, қон қилди Бобур бағрини,
Эмди куздин қон тукарменким, будур анга қасос.

* * *

Ким курубдур, эй кунгул, аҳли жаҳондин яхшилиғ?
Кимки, ондин яхши йуқ, куз тутма ондин яхшилиғ!

Гар замонни нафй қилсам, айб қилма, эй рафиқ,
Курмадим ҳаргиз, нетайин, бу замондин яхшилиғ!

Дилраболардин ёмонлиқ келди маҳзун кунглума,
Келмади жонимға хеч ороми жондин яхшилиғ.

Эй кунгул, чун яхшидин курдунг ямонлиқ асру куп,
Эмди куз тутмақ не, яъни ҳар ямондин яхшилиғ?

Бори элга яхшилиғ қилғилки, мундин яхши йуқ —
Ким, дегайлар даҳр аро қолди фалондин яхшилиғ!

Яхшилиғ аҳли жаҳонда истама Бобур киби,
Ким курубдур, эй кунгул, аҳли жаҳондин яхшилиғ?!

* * *

Сурма ҳолимники, булдум бурноғидин зорроқ,
Жисм жондин зору жоним жисмдин афгорроқ.

Банда тақрир айлай олмон банд-бандим дардини,
Юз темур банд улса, ондин бу эрур душворроқ.

Масту бехудлуқ била умрунгни уткардинг, дариғ,
Эй кунгул, мундин бери бул бир нима ҳушёрроқ.

Ғафлат уйқусидин уйғон — гар тилар булсанг мурод —
Ким, етар мақсадға ҳар ким булса ул бедорроқ.

Улгали еттим, менинг жоним ғамин е, эй рафиқ,
Даҳр аро чун йуқ киши сендин манга ғамхорроқ.

Келмас ухшар заҳматинг ислоҳға, Бобур, магар,
Ҳар давоким қилдилар, булдунг тақи беморроқ.

* * *

Ёр юзумни куруб, дарду ғамим билса керак,
Юз куруб, дарду ғамим чорасини қилса керак.

Эй сабо, жону кунгулни узининг чун қилди,
Кунгли бирла дегасен, жони учун келса керак.

Васлини не қилайин — ғайрдин айрилмади ҳеч,
Ёр васли менга, у ағёрдин айрилса керак.

Васлининг қадрини чун билмади бу телба кунгул,
Ҳажрининг тиғи онинг юрагини тилса керак.

Шукр, Бобурни билурмен, деган эрмиш ул ой,
Ложарам, бандаларин шоҳлари билса керак.

* * *

Бир пари мен телбани хуснига мойил қилгудек,
Кузум ичра ер тутуб, кунглумда манзил қилгудек.

Кунглуму кузум юзига волаю ҳайрон булуб,
Жонима юз минг ғаму меҳнатни хосил қилғудек.

Ногавон кунглумға ишқи қайғуни келтургудек,
Айшу ишратни кунгулдин қайғу зойил қилғудек.

Қилмади Фарҳоду Мажнун узни расво мен киби —
Ким, бу навъ иш — иш эмастур ҳеч оқил қилгудек.

Ул пари ишқида Бобур жон бериб, эй аҳли ишқ,
Ишқ атворини ишқ аҳлиға мушкил қилғудек.

* * *

Чиқса қуёш фалакка, сен отқа чиққанингдек,
Бўлғайму ул сенингдек, ул бири тавсанингдек?

Кўксумни чунки ёрдинг, киргил кўнгулгаким, бор —
Ул ёра эшигингдек, кўз анда равзанингдек.

Гар сийм барги гулни қилса либос ўзига,
Бўлғайму, эй гуландом, кўнглак била танингдек?

Ул ёр ҳазратинда бисёр яхшидур ғайр,
Мен ҳам ямон эмон, лек, яхши эмон анингдек.

Даъвийи ишқ этиб, ғайр, Бобурни айб қилма —
Ким, мен эдим сенингдек, сен бўлғасен менингдек.

* * *

Узни, кунгул, айш ила тутмоқ керак,
Бизни унутқонни унутмоқ керак.

Айшу тараб гулбунига сув бериб,
Ғусса ниҳолини қурутмоқ керак.

Тийрадурур зуҳд дамидин кунгул,
Ишқ ути бирла ёрутмоқ керак.

Ҳар нимаға ғам ема — ғам куп турур,
Айш била узни овутмоқ керак.

Қуйма машаққат аро, Бобур, кунгул,
Узни фароғат била тутмоқ керак.

* * *

Кунгулга булди ажойиб бало қаро сочинг,
Шикаста кунглума эрмиш қаро бало сочинг.

Бошимға чиқти тутун рашкдин қора сочдин,
Аёққа тушгали, эй сарви ноз, то сочинг.

Муяссар улди жунун мулки, эй жунун ахли,
Нисори ашкни эмди бу кун манго сочинг!

Сочинг шикастида бордур шикаста кўнгуллар,
Кунгуллар очилур, очилса ул қаро сочинг.

Очилди кунгли, чу очтинг сочингни, Бобурнинг,
Не айб, агар деса дилбанду дилкушо сочинг!

* * *

Ултурур гарчи мени гуфторинг,
Тиргузур ул лаби шакарборинг.

Куйдурур хасратида мени, нетай,
Оташин гулдек ики руҳсоринг.

Эй кунгул, яхши ики дунёдин
Бир назар қилса санга дилдоринг!

Хор курма ғамин ул ойнингким,
Будурур фурқатида ғамхоринг.

Қилди то гул юзида зоҳир хат,
Бобуро, булди хати безоринг.

Хираду сабр келиб албатта,
Ишқидин эмди мени қутқоринг!

* * *

Олида гуйин курунг, илгида чавгонин курунг,
Юзида зулфи била гуйи занахдонин курунг!

Секретиб елдурганида тавсаниға куз солинг,
Ёйқолиб йул юруса, сарви хиромонин курунг!

Ул пари майдон аро жавлонда юз минг ноз ила,
Орқасинда юз менингдек зору ҳайронин курунг.

Ишқида жонни маломат уқиға қилманг ҳадаф,
Қошининг ёсини кузланг, тийри мужгонин курунг!

Дерки, Бобур, илтифот айлай санга етган замон,
Менга етгач, қошида юз чину ёлғонин курунг.

* * *

Қайси бир озорин айтай жонима ағёрнинг?
Қайси бир оғритқонин кўнглумни дей дилдорнинг?

Қайси бир бераҳлиғини толеи гумроҳнинг?
Қайси бир кажравлиғини чархи кажрафторнинг?

Қайси ҳасрат бирла армонин вафосиз васлнинг?
Қайси меҳнат бирла ранжин фурқати хунхорнинг?

Ғурбат ичра, эй кўнгул, элдин вафо истарни қўй,
Чун вафосин кўрмадинг ҳаргиз диёру ёрнинг.

Бобур, ул гул жавр этар, ағёрдин не яхшилиғ?
Гулнинг озори бу бўлса, ваҳ, не бўлғай хорнинг?

* * *

Кимки, булғай сен киби оламда дилдори анинг,
Ҳар қаён азм айласа, булғай Худо ёри анинг!

Куйидин мен азм этармен — қолғудектур хотирим,
Хотиримни сахласа, Тенгри нигаҳдори анинг!

Келдим эрса, келмади ҳаргиз анинг кунглига раҳм,
Бордим, аммо бормади кўнглумдин озори анинг.

Ул қуёшдин не асиғ чекмак жафою жавркким,
Майли йуқтур заррае меҳру вафо сори анинг.

Борғай эрдим бош ила кўйига, найлай, Бобуро,
Ҳар қачон борсам эшигига, келур ори анинг.

* * *

Телба кунглумким, сенинг чангингдадур, ёд айлагил,
Бир навозиш бирла кунглумни менинг шод айлагил!

Ишрат ичра ҳар қачонким, чанг олсанг илгинга,
Фурқатингда қолгон эгри қоматим ёд айлагил.

Соз айлаб бир нишотангез чанг, эй дилрабо,
Бенаво кунглумни ғам чангидин озод айлагил.

Мажлис ичра чанг бирла тортиб овоз, эй пари,
Сабру ҳушим жузву авроқини барбод айлагил!

Чангда ҳар кун чолур ёринг чу йуқтур, Бобуро,
Ерга бош чалмоқ била узунгни муътод айлагил.

* * *

Не фикреким, сенинг фикринг эмас — ул фикр эрур боти,
Не умреким, утар сенсиз — эрур ул умр беҳосил!

Таолаллоҳ, не кузу қошдурурким, ҳар қачон курсам,
Гаҳи кунглум булур бехуд, гаҳи ақлим булур зойил.

Жафою жавр тавридин эрурсен асру куп воқиф,
Вафою меҳр расмидин булурсен асру куп ғофил.

Қуёш янглиғ юзунгга мендурурмен волаю ҳайрон,
Янги ойдек қошингға мендурурмен ошиқу мойил.

Кечурдунг ою йилни масту бехудлуқ била, Бобур,
Неча ғафлат била умр уткарурсен, неча кун ойил!

* * *

Сенинг ишқингда, эй номеҳрибон, бехонумон бўлдум,
Демон бехонумон, овораи икки жаҳон бўлдум.

Лабинг гар бермаса буса, нечук жон элта олғайман,
Бу йўлдаким, адам саҳросиға эмди равон бўлдум.

Суруб ул ой лабидин, оғзининг рамзини англадим,
Бир оғиз сўз била, кўрунгки, мунча хурдадон бўлдум.

Нечаким, қоши ёлар ишқида тузлукни кўрсаттим,
Вале охир маломат ўқлариға-ўқ нишон бўлдум.

Кулар эрдим бурун Фарҳоди мискин достониға,
Бу Шириндурки, онинг бирла-ўқ ҳамдостон бўлдум.

Висолинг давлатиға етмасам Бобур киби, не тонг —
Ки, ҳажринг меҳнатида асру зору нотавон бўлдум.

* * *

Хазон яфроғи янглиғ гул юзунг ҳажрида сарғардим,
Куруб раҳм айлагил, эй лола руҳ, бу чеҳраи зардим.

Сен, эй гул, қуймадинг саркашлигингни сарвдек ҳаргиз,
Аёғингға тушуб, барги хазондек мунча ёлбордим.

Латофат гулшанида гул киби сен сабзу хуррам қол,
Мен арчи даҳр боғидин хазон яфроғидек бордим.

Хазондек қон ёшим, сориғ юзумдин эл танаффурда,
Ба ҳар ранге, биҳамдиллаҳ, улусдин узни қутқордим.

Не толеъдур мангаким, ахтари бахтим топилмайди,
Фалак авроқини ҳар нечаким дафтардек ахтардим.

Улуснинг таъну таърифи манга, Бобур, баробардур,
Бу оламда узумни чун ямон-яхшидин уткардим.

* * *

Ғайр тоши захмидин дардимни изҳор этмадим,
Ичтаги пинҳон ғамим тоштин намудор этмадим.

Қондин элга ёйди тифли ашк сирримни менинг,
Чунки мен ул ёшни ҳаргиз соҳибасрор этмадим.

Юзи хуршиди, тиши дурридин айру жисмда
Қолмади бир зарра эрким, тишдин афгор этмадим.

Келмади кўнглумга ишқининг сурури давлати,
То ўзумни меҳнату ғамга сазовор этмадим.

Толеимдин не осиғ, Бобур, фиғону нолаким,
Уйқулуқ бахтимни бу ун бирла бедор этмадим.

* * *

Оёғин упсам, етишгай арш тоғиға бошим,
Даст бергай давлатим, гар тутса илгим махвашим.

Қуймоғумдур этагинг кетсам иликдин хар неча,
Бормоғумдур остонингдин агар борса бошим.

Угти эл булмоқдин ул ёш, мен қариғум ишқида,
Улганим яхши бу навъ ар утса элликдин ёшим.

Дустлар, кунглумдагин қабрим тошиға ёзгасиз,
Токи бирдек булғай ул ой ишқида ичу тошим.

Ёр ити, кичқирма гар Бобур деса холин санга,
Найлайин, бу ғурбат ичра сендин узга йуқ кишим.

* * *

Не хуш бўлғайки, бир кун уйқулуқ бахтимни уйғотсам,
Кечалар тори мўйидек белига чирмашиб ётсам.

Гаҳи гулдек юзини ул шакар сўзлукнинг исласам,
Гаҳи шаккар киби ул юзи гулнинг лаълидин тотсам.

Қани Ширин била Лайлики, сендин ноз ўрганса?
Қани Фарҳоду Мажнунким, аларға ишқ ўргатсам?!

Ёруқ кундуз, қоронғу кечада анжум киби бўлғай,
Чекиб гар оҳ дудини, кўнгул ўтини тутратсам.

Кўзум равшанлиғида бўлғай, эй Бобур, басе камлиғ,
Агар қоши била юзин ҳилолу кунга ўхшатсам.

* * *

Ҳажр аро ишрат аёғин борму нуш айлар чоғим,
Сенсизни юруб аёқ ичкунча синсун оёғим!

Ишқ беморимену сен ҳуснунга мағруру маст,
Мен нечун бормай узумдинким, даме йўқтур соғим.

Доғлар куйдум дирамлар киби куксумни ёриб,
Не осигким, ёрға тушмас қабул ул ёрмоғим.

Даст бермас васлу келмас ёру раҳм этмас, не суд?
Бормоғим буғзумға элтиб, бормоғим ёлбормоғим.

Истарам, эй ишқ, мендин қолмағай ному нишон,
Туфроқ эт жисмимни, доғи елга бергил туфроғим!

Кузларимдин борғали ёшим таним бўлди низор,
Билмадим, ул ёш экандур, Бобуро, менинг ёғим.

* * *

Ғурбату ҳижронға қолдим, оҳ, ул жон илгидин,
Жонға етгим эмди ғурбат бирла ҳижрон илгидин.

Курсатур гаҳ гиғу гаҳ уқ — ҳолатимни билмайин,
Не балолар курадурмен ёри нодон илгидин.

Эл фиғонимдин бажону мен бу жондин, эй ажал,
Қил халос элнию мени жону афғон илгидин.

Бобур, ул ой ҳажрида ишинг басе душвор эди,
Шукрким, қутқарди улум сени осон илгидин.

* * *

Яна куз уйида маьво қилибсен,
Кунгул кошонасида жо қилибсен.

Яна савдои зулфунгдин, нигоро,
Мени ошуфтаю шайдо қилибсен.

Ғаминг йуқ жон агар берсам ғамингда,
Узунгни мунча бепарво қилибсен?!

Қошингдин мени уқдек ташлар учун,
Янги ойдек қошингни ё қилибсен.

Кузумдин ёшунуб, эй баҳри алтоф,
Кузумнинг ёшини дарё қилибсен.

Соғинмас жаннат ул-маъвони Бобур,
Анинг кунглида то маьво қилибсен.

* * *

Не вафо умрумда ул жону жаҳондин кургамен,
Ким вафо жондин курубтурким, мен ондин кургамен?!

Куз йулидин ул пари ҳуснин назар айлар эдим,
Қон ёшим ул йулни тутти, эмди қондин кургамен?!

Ё Раб, ул кун шум толеъдин манга булғаймуким,
Жонима ором ул оромижондин кургамен?

Куз курар, лекин солур мени балоға бу кунгул,
Бу балони неча чашми хунфишондин кургамен.

Бартараф қилғил вафо истарни элдин, Бобуро,
Ул ғалатдурким, вафо аҳли жаҳондин кургамен.

* * *

Такаллуф ҳар неча суратда булса, ондин ортуксен!
Сени жон дерлар, аммо бетакаллуф жондин ортуксен!

Парининг ҳусн ичра гарчи оти бениҳоятдур,
Мени девона қошимда ва лекин ондин ортуксен!

Пари бу хусн бирла курса юзунгни, булур телба,
Сени таъриф этар, лекин сифат қилғондин ортуксен!

Қадам ранжида қил кунглум учун, эй ёрнинг уқи,
Менинг бу нотавон кунглумга чун дармондин ортуксен!

Иқомат чунки қилдинг, Бобуро, ул хур куйида,
Мақоминг равзадин авло, узунг ризвондин ортуксен!

* * *

Бу янглиғ билсам эрди ҳажрнинг мухлик қаро шомин,
Берурму эрдим улгунча иликдин васл айёмин?!

Жаҳонда айшу ишратдин кунгул ором топқайму,
Киши то курмагунча ёнида маҳваш диломин?

Кунгулда ҳасрати ул ойнинг оғзининг чу беҳаддур,
Кунгул гуёки мундиндур тутубтур ғунча андомин.

Масиҳ анфоси янглиғ жон берур фарсуда жисмимға,
Сабо келтурса ногаҳ ҳажр аро ул ёр пайғомин.

Мувофиқ ёрлар бирла бу дамни хуш кечур, Бобур,
На учунким, келур дамға була олмас киши зомин.

* * *

Сузлаб ул лаьли шакархони шакаррез этасен,
Очиб ул зулфи сумансони диловез этасен.

Гаҳ қошинг секретибу гоҳ, кузунг уйнатиб,
Не бало фитна менинг жонима ангез этасен.

Сув киби тигинг чекиб, тунд самандингни миниб,
Елдуруб ҳар сориға, менинг утум тез этасен.

Кузларинг ҳажрида бемормену боқмайсен манга,
Мени оғриққа магар ёққали парҳез этасен?

Ҳажр шоми меҳнатидин қутула олмай чу сен,
Бобуро, ҳар нечаким узни саҳархез этасен.

* * *

Хуршид юзунг бирла бу кун, эй махи тобон,
Даъво гар этар бўлғуси кун, сўнгра пушаймон.

Сен гул киби то ғамзадасен ҳуснунга мағрур,
Булбул киби мен ғамзадамен ҳуснунга ҳайрон.

Гул юзунг эрур лола, вале, лолаи худруй,
Тор оғзинг эрур ғунча, вале, ғунчаи хандон.

Гоҳи қулоғинг тўлғади, гаҳ юзунга келди,
Зулфунгни йиғиштурки, басе бўлди паришон.

Чун бўлди сочи торига жон риштаси пайванд,
Бобур, кўнгул узмак сочидин эмди не имкон?!

* * *

Қаду хатинг била кузу юзунг, эй сарви сийминтан,
Бири сарву бири райҳон, бири наргис, бири гулшан.

Ҳадису лаълу рафтору жамолингдин эрур ҳар дам
Тилим гуё, сузум рангин, кунгул хуррам, кузум равшан.

Мени мадҳушу мискин, найлай, ул шухи бало бирла,
Мен асру бедилу бехуд, ул асру пурдилу пурфан.

Фалак жавру жафосидин, ул ой дарду балосидин
Чекармен нолаю афғон, қилурмен гиряю шеван.

Балои ишқу ёлғузлуқ, дағи ҳижрону ғурбатда
Отим — Мажнун, кишим — меҳнат, ишим — зори,
ерим — гулхан.

Уқунг бирла хаёлинг, дардингу меҳрингга Бобурдек,
Таним — манзил, кузум — маскан, кукус — маъво,
кунгул — махзан.

* * *

Ишқ элининг оҳидин ул сарв қад хам булмасун,
Ғам елидин ул муанбар зулф дарҳам булмасун.

Куп жафою жавр курдук, эй қуёш, ҳажринг куни,
Бошимиздин сояи сарви қадинг кам булмасун!

Даҳри дундин тегмасун озор нозик жисмингга,
Даҳр аҳлидин муборак кунглунгга ғам булмасун.

Олам аҳли бирла оламдин манга сенсен ғараз,
Зоти покинг булмаса, оламда одам булмасун!

Гар ҳаводорим эрурсан, эй сабо, арз айлаким,
Ул юзи гул сарв ҳар хас бирла ҳамдам булмасун.

Гарчи ошиқ лозими оламда расволиқтурур,
Ишқ аро Бобур киби расвои олам булмасун!

* * *

Тушумда чун қуёшдек оразингни кўрдум ўтрудин,
Тилармен то қиёмат очмағаймен кўзни уйқудин.

Сенинг васлингдин айру тушгали борғон сори ортар
Таҳассур — орқадин, меҳнат — ёнимдин, ҳажр — ўтрудин.

Кўнгулдин қатъи уммид айладим ул вақтким, билдим,
Кесилди риштаи жондин, осилди тори гисудин.

Тила олмон йиғини кўргач ул ёшни, вале, ул ҳам
Кўзум ёшини кўргач, асрай олмас ўзни кулгудин.

Кўзум ёшики, емрулди шикебу сабр уйи ондин,
Зиёнлар санга, эй Бобур, бу янглиғ билмадим судин.

* * *

Қуёшим ҳар сориға азм қилса, заррае қолмон,
Не учунким, агар айрилсам ондин, кун кура олмон.

Онингдек булмишам ҳайрон қуёш янглиғ юзунгаким,
Қуёшдек найзалар тегса кузумга, куз ола олмон.

Агарчи ёр ишки нотавон кунглумга ут солди,
Вале, мен нотавон ул ёр ишқида кунгул солмон.

Ибодат вақти булса, ҳар неча меҳроб утрумда,
Қошин нақшин тасаввур қилмағунча ерга бош чолмон.

Ироқу Форс гар етса, сенинг бу шеъринг, эй Бобур,
Ани ҳифз этгуси Ҳофиз, мусаллам тутқуси Салмон.

* * *

Менинг кунглумни ҳар дам оғритиб, парвое қилмайсен,
Сен, эй бедард, найлайким, кунгул дардини билмайсен.

Не билгайсен менинг дарду ғамим ҳар соату ҳар дам —
Ки, ҳусн усруклугидин ою йил, эй ой, ойилмайсен.

Вафо мактуби бирла ғамза уқин ҳеч ёзмайсен,
Жафо расмию жавр ойинини ҳаргиз енгилмайсен.

Қотилма, ишқ эли ҳолин чу билмассен, манга, эй шайх,
Не билгайсенки, ҳаргиз бу жамоатқа қотилмайсен.

Булубтур ишқинг ичра гарчи хасдек жисми Бобурнинг,
Вале, не фойдаким, хасча чоғлиқ кузга илмайсен.

* * *

Жамолинг васфини, эй ой, неча элдин эшитгаймен,
Не кун булгаи, висолингға мени дилхаста етгаймен!

Тараҳҳум юзидин юзунгни курмакка буюрғайсен,
Хуш улким, оразингни кургамен, сузунг эшитгаймен!

Итингдурмен, сочинг занжирини буйнумға маҳкам қил —
Ки, водийи фироқинг ичра қуркарменки, нитгаймен.

Тараҳҳум қилмасанг ё боқмай, истиғно била утсанг,
Тазарруъ қилгамен ё йиғлағаймен — узга нетгаймен?!

Муяссар булмаса бошимни қуймоғлиғ аёғига,
Бошимни олиб, эй Бобур, аёқ етганча кетгаймен!

* * *

Бу кеча кулбамға келди ул қуёшим ёшурун,
Қарнларда келмади ҳаргиз мунингдек кечқурун.

Оғзидек тор фурсати васли, вале, ҳажри туни
Ул муанбар сочи янглиғ хам қоронғу, хам узун.

То хаёли оразинг тушти кунгулга, эй қуёш,
Булди кунглум бир ёнар уту сунгакларим — ўтун.

Булди кунглумда гириҳ хасрат ути тор оғзидин,
Бор магар жисмим менинг тору кунгул анда тугун.

Олғали жонимни ҳижронға ҳавола қилди ёр,
Қўйма ҳижронға, ажал, жонимни ол, Тенгри учун!

Сарвдек қадди фироқида фиғонимдур баланд,
Гул киби рухсори ҳажрида ёшимдур лолагун.

Ишқ ила девоналиғда булмишам соҳибкамол,
Ишқ аҳли, эмди Бобурни дегайсиз зуфунун.

* * *

Шохи гулу настаран ёд берур буйидин,
Атрни мушки Хутан касб қилур муйидин.

Гул — юзидин мунфаил, сарв — қаддидин хижил,
Ранг олур мугтасил лолаю гул руйидин.

Жонға қилур юз ситам, кунглума юз онча ҳам,
Куз оқизур жуйи ғам шухи баложуйидин.

Равзаға гар етгамен, онсиз ани нетгамен?
Мумкин эмас кетгамен ул қаро куз куйидин.

Гарчи қилур юз карам, васли этар муҳтарам,
Лек, басе, қурқарам, Бобур, онинг хуйидин.

* * *

Қаёнға борсанг, итингмен, узумни еткуройин,
Етишмасам санга, боқиб дуо қилиб ҳуройин.

Юзум бусағангта сурсам — не яхши айшдурур,
Иноят эт, эшигингда бу айшни суройин.

Фироқинг ичра йиғидин нечук йиғай узни,
Ёшим бош урди жаҳонға, не навъ ёшуройин.

Неча тағофул этиб, менга боқмай юрар ул,
Неча тазарруъ этиб, мен анга боқиб туройин.

Қуёшға зарра назар солмағай севунмакдин,
Қутулса ғам тунидин, курса ёна Бобур ойин.

* * *

Неча ҳусн аҳлидин, маҳзун кунгул, озор топқайсен?
Неча гулчеҳралардин бағринг ичра хор топқайсен?

Неча ишқу фироқу раҳмсиз ағёр илгидин
Узунгни хору жонни зору кўз хунбор топқайсен?

Неча мақдур боринча анинг ройича борғайсен?
Неча борғон сойи узунгни бемиқдор топқайсен?

Танимға нечаким наззора қилсанг, доғ кўргайсен,
Кунгулда ҳар нечаким истасанг, озор топқайсен.

Бу маҳвашларға кунглунг бермағилким, асрай олмаслар,
Кунгулни асрағил, булғайки, бир дилдор топқайсен.

* * *

Хатинг била юзунгу кокулунг сенинг, эй жон,
Бири — бинафша, бири — ёсуман, бири — райҳон.

Такаллум айларида тилию тишию лаби,
Бири — ақиқу бири — инжую бири — маржон.

Кўнгулни зору мени хору тании тор этган
Бири — жафою бири — ғурбату бири — ҳижрон.

Тану кунгул била куз васлу нозу хусни учун
Бири — харобу бири — волаю бири — ҳайрон.

Тамоми умрида Бобурға уч сўз айтибтур:
Бири — сукунчу бири — қаттиқу бири — ёлғон.

* * *

Неча лаълингдин менинг бағрим тўла қон қилғасен?
Хотиримни неча зулфунгдек паришон қилғасен?

Неча етказургансен эл бошини кўкка меҳр ила,
Неча мени жаврдин ер бирла яксон қилғасен?

Кўнглума дашному таънинг улча мақдур этгасен,
Жонима бедоду зулмунг улча имкон қилғасен.

Манга бормоқ мушкилу келмак санга осондурур,
Ушбу мушкилни манга, ё Раб, сен осон қилғасен.

Демаган аҳсант лафзин, Бобур, ул ёринг сенинг,
Нечаким Ҳассон кибн ўзни сухандон қилғасен.

* * *

Келди ул вақтки, бошимни олиб кетгаймен,
Олам ичра аёғим етганича етгаймен.

Истарам узни азиз элга курунмасликтин,
Неча узумни улус кузида хор этгаймен?

Халқ юз жавр ила ишлар буюрур, кош элнинг
Не юзин кургамену не сузин эшитгаймен!

Ҳар сори борса бу девона кунгул, айб этма,
Уила девона эмаским, ани беркитгаймен.

Дема Бобурга нетарсен, бош олиб кетмак не?
Тенгрининг хости мундоқ эса, мен нетгаймен?

* * *

Бу ғамдаменки, ишим фикрини не навъ этайин?
Не ерда сокин улай, не қилай, қаён кетайин?

Не дайрдин эшигим очилур, не масжидтин,
Неча эшикдин эшикка гадо киби етайин?

Жаҳон эли била гуфту шунуд қилмасмен,
Неча сузумни дейин, неча қаттиқ эшитайин?

Дема не булди ишинг, фикр қилғил, эй Бобур,
Не булса, ул булур эркин ишим, не фикр этайин?

* * *

Ғайрга неча вафо қилғайсен?
Жонима неча жафо қилғайсен?

Бехато элга отиб ғамза уқин,
Бизга етганда хато қилғайсен.

Кўрмагайсен аламу дард юзин,
Дардима, эйки, даво қилғайсен!

Тиларам сарви равонинг равишин,
Тилагим, кош, раво қилғайсен.

Бобур, ул умр сени суккан учун,
Умр боринча дуо қилғайсен.

* * *

Сендин нафасе мурод топмон,
Ишқингда кунгулни шод топмон.

Ишқ аҳлиға илтифот курмон,
Ҳусн аҳлида эътиқод топмон.

Қилсам санга ҳар неча тазаллум,
Фарёду фиғонки, дод топмон!

Фарёдки, дерга ишқ розин,
Бир кишини эътимод топмон.

Қошинг ғами шарҳини ёзарға
Куз қорасидек мидод топмон.

Мен банда жуз инқиёд билмон,
Сен шоҳда жуз инод топмон.

* * *

Хуш улки, ёна муборак юзунгни кургаймен,
Юзум била қадаминг гардини супургаймен.

Демаки, жавр келур санга ёр курмактин,
Мени не қурқутасен, ҳар не келса кургаймен.

Гаҳи жафою гаҳи жавр этиб юз эвруласен,
Мен ул эмонки, булар бирла юз эвургаймен.

Неча фироқ хумори аро азоб чекай,
Қачон висол майидин даме усургаймен?

Фироқ утида овунсам чоғир била, не ажаб,
Магар бу сув била ул шуьлани учургаймен.

Демиш меники итим, Хайркулпанда куригумдур,
Неча бу ваъда била, Бобуро, югургаймен.

* * *

Келки, сенсиз тобакай мақтули ҳижрон булғамен?
Чорае қилким, сенинг оллингда қурбон булғамен!

Эй хуш улким, тургасен келиб кузум ўтрусида,
Мен тикиб икки кузум юзунгга, ҳайрон булғамен.

Неча сенсиз дарду ғам булғай менинг кунглумда жамъ,
Неча зулфунг иштиёқидин паришон булғамен?

Куюнг ичра гар сақар булса, мақар жаннатча бор,
Жаннат ўлса гар макон, сенсиз не имкон булғамен?!

* * *

Баякногах кузумга учраб ўтру,
Мени девона қилдинг, эй париру.

Жаҳонда ҳар кишига бор муроде,
Менинг йуқтур муродим сендин айру.

Магар уйқуда юзуш кургай эрдим,
Вале, хажрингда куздин учти уйқу.

Ики сочинг била юзунг қуёшин
Кечалар ёд этармен тонгга тегру.

Тараҳҳум айлаким, бечора Бобур
Сенинг ишқингда булди зор асру.

* * *

Чархнинг мен кўрмаган жавру жафоси қолдиму?!
Хаста кўнглум чекмаган дарду балоси қолдиму?!

Мени хор этгию қилди муддаийни парвариш,
Дахри дунпарварнинг ўзга муддаоси қолдиму?

Мени ўлтурди жафою жавр бирла ул қуёш,
Эмди тиргузмак учун меҳру вафоси қолдиму?

Ошиқ ўлғач, кўрдум ўлумни ўзумға, эй рафиқ,
Ўзга кўнглумнинг бу оламда ҳароси қолдиму?!

Эй кўнгул, гар Бобур ул оламни истар, қилма айб,
Тенгри учун де, бу оламнинг сафоси қолдиму?

* * *

То олғали кушлумни ул юз била ул гису,
Кундуз манга не ором, кеча менга не уйқу!

Ҳар ёнғаки азм этсам, ёнимда борур меҳнат,
Ҳар сорики юзлансам, ўтрумға келур қайғу.

Юз жавру ситам курган, минг меҳнату ғам курган,
Осойиши кам курган мендек яна бир борму?!

Ул юзи қуёш ҳажри, бу саъб бало дарди,
Кўнглумга урубдур ут, ҳолимни қилибдур су(в).

Ҳар нечаки муҳликдур, дардингни дема элга —
Ким, йиғламоғинг, Бобур, бу элгадурур кулгу.

* * *

Сочининг савдоси тушти бошима боштин яна,
Тийра булди рузгорим ул қаро қоштин яна.

Мен худ ул тифли паривашға кунгул бердим вале,
Хонумоним ногаҳон бузулмағай боштин яна.

Юз ямонлиғ куруб ондин, телба булдунг, эй кунгул,
Яхшилиғни куз тутарсен ул париваштин яна.

Тош урар атфол мени, уйида фориғ ул пари,
Телбалардек қичқирурмен ҳар замон тоштин яна.

Оёғим етганча Бобурдек кетар эрдим, нетай,
Сочининг савдоси тушти бошима боштин яна.

* * *

Кўзумда муттасил ул эгма қош керак бўлса,
Қошимда кўз ёруғи ул қуёш керак бўлса.

Сужуд вақтида меҳроб бўлмасун ҳаргиз —
Ки, бош қуярда ушал эгма қош керак бўлса.

Ҳабиб ишқида бошдин кеч, эй кўнгул, йўқ эса
Бу йўлға қўйма оёқ санга бош керак бўлса.

Қуюб оёғига бош, сурса лаълидин ҳар ким,
Бошиға туфроқу оғзиға тош, керак бўлса!

Сенинг била бори эл ноху́ш улса, эй Бобур,
Не бўлғуси санга ул ёри хуш керак бўлса?

* * *

Ким курар хуршидни ул моҳсиймо булмаса?!
Ким сурар шаккарни ул лаъли шакархо булмаса?!

Гул тикандур кузларимга ул юзи гулдин йироқ,
Сарв уқтур багрима ул сарви боло булмаса.

Жаннат ул-маъвони, эй зоҳид, нетай мен зорким,
Истарам куйидин узга манга маъво булмаса.

Тишмагил девона кунглумники, расво булма деб,
Ошиқ улгайму эди ул телба, расво булмаса?!

Гар бошингни кессалар ишқида, эй Бобур, сенинг,
Ердин кунглунг, керакким, узга катъо булмаса.

* * *

Жонима ут солди ул руҳсораи зебо яна,
Кунглума ул зулф булди мояи савдо яна.

Курсагиб руҳсору зулфин ул паринайкар манга,
Жону кунглумни қилибтур волаю шайдо яна.

Ер куйиндаги том сенсен менга пушту паноҳ,
Соян лутфунгни сол, чун санга келдим го яна.

Шодлиғнию фароғатни қуюб, ошиқ булуб,
Меҳнату ғамни қилиб мен узума пайдо яна.

Ёрға қулмен дегач, Бобурни расво айлади,
Тенгри мендек бандасини қилмасун расво яна.

* * *

Улум уйқусиға бориб, жаҳондин булдум осуда,
Мени истасангиз, эй дустлар, кургайсиз уйқуда.

Неким тақдир булса, ул булур гаҳқиқ, билгайсиз,
Эрур жангу жадал, ранжу риёзат барча беҳуда.

Узунгни шод тутқил, ғам ема дунё учун зинҳор —
Ки, бир дам ғам емакка арзимас дунёи фарсуда.

Замона аҳли ичра, эй кунгул, оё топилгайму
Сенингдек дардпаймою менингдек дардпаймуда?

Улусдин тинмадим умрумда ҳаргиз лаҳзае, Бобур,
Магар улсам бу олам аҳлидин булғаймен осуда.

* * *

Хатинг аро узоринг сабза ичинда лола,
Ул чашми пурхуморинг лоладағи ғазола.

Барча парилар, эй жон, гирдингда зору ҳайрон,
Гўё эрур намоён ой теграсида ҳола.

Меҳру вафони, эй ёр, кўп кўрди сендин ағёр,
Жавру жафони бисёр қилдинг манга ҳавола.

Ҳажрингда, эй париру, кўзумдин учти уйқу,
Ҳар кеча тонгға тегру ишимдур оҳу нола.

Юз сафҳасинда хатлар ёшдинки, ҳар тараф бор
Ишқингда Бобур айлар бу навъ юз рисола.

* * *

Ҳажр ултурди мени, англасам эрди мунча,
Дустлар, ёрдин айрилмас эдим улгунча.

Зоҳидо, дузах утидин мени не қурқутасен,
Ҳажр ути қошида курмасмен ани учқунча.

Ул қуёш меҳрини бир зарра манга кургузмас,
Кавкаби ашк тукуб, булсам агар гардунча.

Ҳусида ортуқ агар булса юзи Лайлидин,
Мен тақи бормен анинг ишқида юз Мажнунча!

Риндлар оллида ҳайвон суйини куп укасен,
Эй Хизр, борму экин ул сув майи гулгунча?

Бобуро, шеърингга гар солса қулоқ ул шоҳинг,
Булғусидур сузунга қадр дури макнунча.

* * *

Қошию қаддию оғзин ул моҳ
Курсатмаса манга, найлайин, оҳ!

Тутгум сочини юзун курай деб,
Тун узуну мен ғариб гумроҳ.

Қадди била икки зулфу оғзи
Жонимга бало булубтур, Оллоҳ!

Хоҳ иста кунгулни, хоҳ ковла,
Чун сенсен бу кунгулга дилхоҳ.

Эл билмаса ҳолатим, билур ер,
Ҳолимдин эрур Худой огоҳ.

Кобул сори гар азимат этсанг,
Қурбон қилай узни санга, эй шоҳ!

Бобур, яна утлуқ оҳ чектинг,
Куйдурмасун элни оҳ ногоҳ!

* * *

Хатинг парвона келтургач, тирилди ушбу девона,
Ани тиргузмак учун гуиё келтурди парвона.

Қуёштек юзунгу дурдек тишингнинг ҳажрида, эй жон,
Кузумнинг ёшидур юз қатраю ҳар қатра — дурдона.

Қадинг кўрсатмадинг, бир тори сочингдин юбор пинҳон,
Иноят тугри тар йуқтур, не булди булса тулгона?

Анинг усрук кузидин борди чун диним уйи барбод,
Мену, эй дустлар, мундин нари май бирла майхона.

Жамолинг шамъи ҳижронида Бобур уртаниб борди,
Қачон бошингдин эврулгай келиб парвонадек ёна?

* * *

Бўлмадим умрумда бир дам хотири хуррам била,
Гар иликтин келса, бир дамни кечурманг ғам била.

Неча бўлғай ёр ҳижронию даврон меҳнати,
Нақди умрум, оҳким, ўтти ғаму мотам била.

Зоҳир ўлғай ҳар нафас бир тун сочингнинг ҳажрида
Ўтлуқ оҳим дуд янглиғ чиқса печу хам била.

Эй кўнгул, токим кўрубмен ул паридин илтифот,
Ихтилот этмак манга ёқмас бани одам била.

Қатъ этиб Бобур боридин чун санга келтурди юз,
Бок эмас якрўй бўлса жумлаи олам била.

* * *

Неча расво булғамен ишқ ичра шайдолиғ била?
Ҳеч киши курмайдурур ошиқ бу расволиғ била.

Ҳар нечаким туттум узни порсолиғ таврида,
Булдум охир шуҳраи офоқ шайдолиғ била.

Менки ҳижронингда қон ютмоқ била муътодмен,
Манга йуқтур ҳеч нисбат айшу саҳболиғ била.

Шайх шеърим манъ этар етмай балоғат лутфиға,
Найлагай, ё Раб, киши бу пири ноболиғ била?!

Бобури бедилни ишқи телбаратса, не ажаб,
Чунки ҳаргиз рост келмас ишқ доцолиғ била.

* * *

Қачон бўлғай мушарраф бўлғамен, жоно, жамолингга?
Қутулғаймен фироқингдин, етишгаймен висолингға!

Кўз очқил боққаликим, бўлмишам бемор ул кўздин,
Лаб очқил сўрғаликим, ташна бўлмишмен зулолингға.

Ул ойнинг юзи бирла гўш бўлуб, даъвоий ҳусн эттинг,
Яқин бўлди бу кунким, эй қуёш, еттинг заволингға.

Кабутар, элтасен хатгам, не бўлғай гар қабул этсанг,
Кўнгулни боғласам ул нома янглиғ парру болингға.

Белингдинким, хаёледур, йироқдурмен, мени ёд эт,
Умидим борки Бобурдин етишгаймен хаёлингға.

* * *

Соқий, эрур ишрат чоғи, афсурда булма дай била,
Уттек чоғир келтур, дағи суҳбат тутошур май била.

Келтур шароби нобни, омода қил асбобни,
Хуш тут шаби маҳтобни, чун бордур ул ой била.

Даврон ғамин барбод қил, ишрат уйин обод қил,
Жону кунгулни шод қил овози чангу най била.

Мажлисда бордур сарбасар май нашъасидин шуру шар,
Борини масту бехабар қил жоми пайдарпай била.

Ҳамдард ёре қоиким, бир ғамгусоре қоиким,
Абри баҳори қоиким, Бобур киби йиғлай била.

* * *

Улки йиллар-ойлар ўткаргай ғаму могам била,
Шоду хуррам булмағай Навруз гега, байрам била.

Улки давроннинг аёғидин дамодам қон югар,
Нашъа гопмас, гар ичар ҳар давр жоми Жам била.

Дема, эй ҳамдам, диёру ёр сузинким, менинг
Улфатим йуқ олам аҳли бирла, бал олам била.

Сендин айру найлагаймен иид ила Наврузни,
Ою йил хуштур сенинг бирла агар булсам била.

Торгиб афғон, оҳ уруб ҳижронда, Бобур, йиғласанг,
Навҳа тузгай базми ғам аҳли бу зеру бам била.

* * *

Ғурбатқа солди чарх мени юз жафо била,
Ёд айла мен ғарибни гоҳи дуо била.

Беҳад вафою меҳр санга кўрсатиб эдим,
Сен ҳам соғингасен мени меҳру вафо била.

Чун қилди мени ул бути Чин зору мубтало,
Иншм менинг қолибтурур эмди Худо била.

Кўрмон фарахни бир дам агар андин айрумен,
Билмон аламни, бормен анинг бирла то била.

Ул сарвға карам қилибон еткур, эй сабо,
Бобур ниёзини ер ўпуб хўб адо била.

* * *

Хуш улким, ёрдин қатъ айлабон тарки диёр этса,
Жаҳон кезмак ила беқайдлиғни ихтиёр этса.

Анингдек булсаким, асло тафовут булмаса пайдо:
Агар бу даҳри дун хор айласа, гар эътибор этса!

Жафодур жонға булмоғлиғ муқайяд олам аҳлиға,
Хуш ул озодаким, элнинг аросидин канор этса!

Кишининг жониға душман, балодур бошиға бу эл,
Агар бошин туфайл айлаб ва гар жонин нисор этса!

Диёру ёрдин Бобур жафою жавр куп курди,
Хуш улким, ёрдин қатъ айлабон тарки диёр этса.

* * *

Улки, манга ёри дилнавоз кўрунди,
Жаврни курсатти купу оз курунди.

Булди бошим паст пойбусида охир,
Гарчи бурун асру сарафроз курунди.

Сенинг учун улки, бош уйнамади хеч,
Санга ажойибки, ишқбоз курунди.

Ишқ борида салоҳу тавбаю тақво —
Борчаси, таҳқиқ бил, мажоз курунди.

Душмани жон улди, не қилай, санга, Бобур,
Улки, манга ёри дилнавоз курунди.

* * *

Не чаманда сарв бор ул қомати рaъно киби,
Не гулистон ичра гул бор ул руҳи зебо киби.

Не жафо таврида бор дунёда ул бемеҳрдек,
Не вафо бобида бор оламда мен шайдо киби.

Донаи холи Масиҳосо лабининг устида,
Нотавон жонимға бўлди мояи савдо киби.

Айласам кўйида маъво, найлайин жаннатниким,
Бор манга ул ҳур кўйи жаннат ул-маъво киби.

Базм аро, эй дўстлар, не майки, қон ичмакдурур,
Соқие гар бўлмаса ул шўхи базморо киби.

Мисса абраш ул қуёш кўймай нетайким, Бобуро,
Мени куйдурмакка елдур маркаб, ўтдур рокиби.

* * *

Қади шохи гулдек нигорим қани?
Лаби ғунчадек гулъузорим қани?

Не тонг, юз нигор ўлса қон ёш била —
Ки, ул юзи гул ёш нигорим қани?

Қаро кечаларда кузум ерутур,
Ушал шамъи шабҳои торим қани?

Ярим кечалар келур эрди бурун,
Бу гун келмади, оҳ, ёрим қани?

Деманг, тарки ишқини қил ихтиёр,
Бу ишда менинг ихтиёрим қани?

Фироқингда кўнглумни қон айласанг,
Санга булғай ул бекарорим қани?

* * *

Шоми ҳижронин манга ул бевафо курсатмагай,
Ҳажр шоми асру муҳликтур, Худо курсатмагай!

Ваъда айлаб васл, курсатгай неча жонимға ҳажр,
Неча кунглумға жафо қилғай, вафо кўрсатмагай.

Ул қаро куз хажрида тундек карорди кундузум,
Е Раб, андоқ кунни ул кузи каро курсатмагай!

Очмағай кузини то сукмакка оғзин очмағай,
Юзини курсатмагай то юз жафо курсатмагай.

Ишқ истар булса, Мажнун айлагай пайравлиғим,
Иулни не билгай киши то раҳнамо курсатмагай.

Учқудекдур жон қуши ҳижронда Бобур оҳидин,
Кел пари таъжил ила жоним ҳаво курсатмагай.

* * *

Юз кўрсатиб, ўлтурурсен, эй ой,
Йўқ сен киби худнамою худрой.

Қаддинг «алиф»у қошинг эрур ё»,
Десам не ажаб агар сени ой?

Ҳам лола юзунг қошида беранг,
Ҳам сарв қадинг борида бепой.

Ўқунг юрагимда жо қилибтур,
Тортиб яна, ўқни қилма бежой.

Сендин манга юз хазор хасрат,
Сендин манга борму ҳеч парвой?

Ул ёр агар ёшурса юз, оҳ,
Ағёрға гар кўрунса — юз вой!

Кулмас манга субҳи васл, Бобур,
Ҳар нечаки шоми ҳажр йиғлой.

* * *

Ғунчадек кунглум менинг гулзор майли қилмағай,
Ғам била бутган кунгул гулгашт ила очилмағай.

Ранга-ранга гулларингни, боғбон, арз этмаким,
Таҳ-батақ конлиғ кунгул гул орзусин қилмағаи.

Иуқтур улким, гул юзунгдин аиру боқсам гул сари,
Ғунча янглиғ кунглума юз хори ғам санчилмағай.

Оразу қаддингни таъриф этсалар юз йил, ҳануз,
Эй юзи гул, сарвқад, юздин бири айтилмағай.

Сендин айрилдим эса булди насибим хори ғам,
Сендин, эй гул, эмди Бобур бир замон айрилмағай.

* * *

Гаҳи соғин, не булди, зорларни,
Унугмағил бурунғи ёрларни.

Сени курмай, йироқдин зор булдим,
Бирор ёд эт йироқдин зорларни.

Юзунгдин аиру мен хор, эй азизим,
Киши гулдин аиирмас хорларни.

Кузунг бемормен, мендин юмуб куз,
Яна оғритмағил беморларни.

Санга бир йул етар фикридадурмен,
Унутма бир йули афгорларни.

Санга кунглумни олдурдум, жаҳонда
Курубмен гарчи куп дилдорларни.

Сиҳи қадларга, Бобур, ошиқ улсанг,
Бурунроқ кузлагайсен дорларни.

* * *

Ё қошинг янглиғ эгилган жисми зоримниму дей?
Ё сочингдек тийра булгон рузгоримниму дей?

Кундуз улса, тунгача айтайму беноён ғамим,
Кеча булса, тонгға тегру ҳоли зоримниму дей?

Ҳажри қотил бирла кунглум ҳолатинму шарҳ этай,
Дарди муҳлик ичра жони беқароримниму дей?

Телбаю мадҳушу бехуд дема ким қилди сени,
Лаъли майгун, сузи мулк, узи хуморимниму дей?

Бобур, ул ойнинг қуёшдек орази ҳижронида
Тонгға тегру ҳар кеча юлдуз саноримниму дей?

* * *

Ул аҳд ила паймон қани, эй ёр, не бўлди?
Ул лутф ила эҳсон қани, эй ёр, не бўлди?

Кеттим мени ҳайрон эшигингдин, демадинг ҳеч:
Ул телбаи ҳайрон қани, эй ёр, не бўлди?

Юз кўрсатибон эл ичида лутф этар эрдинг,
Ул лутфи намоён қани, эй ёр, не бўлди?

Сенинг сари борди кўнгул истаб топа олмон,
Сенинг сари борғон қани, эй ёр, не бўлди?

Жонимға даво сўзунг эди, сўзламадинг, оҳ,
Жон дардиға дармон қани, эй ёр, не бўлди?

Мундоқму эди аҳдки, Бобурни унуттунг,
Ул аҳд ила паймон қани, эй ёр, не бўлди?

* * *

Зуҳд кетти эса, карам қилди,
Ишқ келди-ю, муҳтарам қилди.

Ул алиф бўйлуқ ойининг ишқи
Мени олам аро алам қилди.

Кўзию зулфу оғзи фурқатида
Фалак охир мени адам қилди.

Кўнглум ўртанди ҳар дам оҳимдин,
Магар ул ел бу ўтни дам қилди?

Қоши ёлар жафосидин бу чарх
Менинг отимға-уқ рақам қилди.

Чанги ғамдин қутулмади Бобур,
Нечаким, нола зеру бам қилди.

* * *

Курмагай эрдим жамоли оламоро кошки,
Булмағай эрдим бори оламға расво кошки.

Ишқ боғининг ниҳоли — ғам, бари — ҳирмон эмиш,
Қилмағай эрдим бу гулшанни тамошо кошки.

Қилмағай эрди кунгул ишқин ҳавас, бал, тилга ҳам
Кечмагай эрди анингдек лафз асло кошки.

Қоши ёлар куйида умри шариф этгунча сарф,
Қилгай эрдим масжиду меҳроб аро жо кошки.

Ихтиёр эт узга иш, Бобурки, ҳосил булмағай
Ишқу васлу айш ила ишратгин илло кошки.

* * *

Ёз булди-ю, булди яна жаннат киби ёзи,
Хуш ул кишиким, айш ила утгай қишу ёзи.

Дутора уни айшу фароғатни берур ёд,
Мутрибқа қулоқ тутки, не дер нағмада сози.

Чун қиблам эрур ёр — қилай қошида сажда,
Носиҳ сузини найлай, эмас сузи намози.

Бу телбаю мадҳуш дилу жонға не хуштур,
Гаҳ қаҳру итоби била, гаҳ ишваю нози.

Тут муғтанам ул ёрни, Бобурки, жаҳонда
Маҳмуд ким эрди, не киши эрди Аёзи?

* * *

Деманг уқини танимға балои жон келди,
Ҳаётсиз баданимға уқи равон келди.

Ҳаёт суйини қуйким, лабидин олдим ком,
Бор, эй Хизрки, манга умри жовидон келди.

Сипехри куйини кук эврулур келиб ҳар кун,
Не ердурур буки, рафъатгин осмон келди.

Хуш улки, бир киши кузум йулида эрканда,
«Севинчи!» — деб югуруб етсаким: «Фалон келди!»

Фироқ аро уларимда етишти ул жонон,
Худоға шукр қилайким, улар замон келди.

Адам йулига кунгул кирди ишқ доғи била,
Бу йулдин утмади ҳар кимки, бенишон келди.

Фароғат истар эсанг, бул жарида, эй Бобур —
Ки, жону танга ғаму ғусса хонумон келди.

* * *

Бошда гар йуқтур жалолат гавҳаридин афсаре,
Енима басдур мазаллат туфроғидин бистаре.

Киргали куксум аро кунглум иши куймакдурур,
Мен нечук куймайки, куксум ичра бордур ахгаре.

Сабру х,ушу аклу динимни олибтур, найлайин,
Сарвқадде, гулрухе, райҳонхате, насринбаре.

Кирпидек ханжарин эл куксига курган замон,
Кузума ҳар киприкин, ё Рабки, қилгил ханжаре!

Абрашини елдуруб етгач йиқилдим, дустлар,
Охким, умрум дарахтини йиқитти сарсаре.

Ганжи хуснида кўрунг зулфи била гулгунасин,
Гуиё ут солди ҳар ён ганж узра аждаре.

Ҳажр шомидин менинг қон ютмоғимни ёд этинг,
Чексангиз ул нозанин бирла сабухий соғаре.

Ҳар нечуктур умрни, Бобур, хуш утказмак керак —
Ким, бу беш кун умр гамгин бўлғали қилмас гари.

* * *

Туно кун бирла бу тун мажлиси асру хуш эди,
Мажлис аҳли бори дилхоҳу бори дилкаш эди.

Борининг сузи эди хубу латифу рангин,
Не паришону не бемаънию не чирмаш эди.

Яхши май йуқ эди-ю, нашъаи май яхши эди,
Нохуш эл йуқ эди-ю, асру хавои хуш эди.

Бори аҳбоб эди хозир, бори асбоб эди жамъ,
Созу хонанда била нуклу майи беғаш эди.

Гоҳ пурханда эди эл, басе, сархушлуқтин,
Мастлиғдин яна гоҳ, эл кузи тула ёш эди.

Барча таъзим қилиб бир-бирини мастона,
Гоҳ бошта оёқ эрди, гоҳ. оёкта бош эди.

Тун яримиғача бу навъ эди-ю, ондин сунг
Мажлис аҳлининг иши ҳар сориға таркаш эди.

Мен иликдин бориб эрдим, тутуб илгимни биров —
Мени уйғотди, куз очтим эса, ул махваш эди.

Тортиб илгини, қучуб буйнини, оғзини упуб,
Тонгғача уйнамоқ иш эрди, не хуш уйнаш эди.

Бобур ар ҳарза деди, мажлис эли, айб этманг,
Карам айланг, ани маъзур тутунг, сархуш эди.

* * *

Ёз фасли, ёр васли, дўстларнинг суҳбати,
Шеър баҳси, ишқ дарди, боданинг кайфияти.

Ёз фаслида чоғир ичмакнинг ўзга ҳоли бор,
Кимга бу нашъа муяссар бўлса, бордур давлати.

Ишқ дардини чекиб, ҳар кимки топса васли ёр,
Ул замон бўлғай унут юз йилғи ҳижрон шиддати.

Дўстларнинг суҳбатида не хуш ўлғай баҳси шеър,
То билингай ҳар кишининг табъи бирла ҳолати.

Гар бу уч ишни мувофиқ топсанг ул уч вақт ила,
Мундин ортуқ бўлмағай, Бобур, жаҳоннинг ишрати.

* * *

Шукрилиллаҳ, айш юзланди-ю, меҳнат қолмади,
Етти айёми висолу шоми фурқат қолмади.

Юзланиб амну фароғат, ғуссаю ғам бўлди дафъ,
Айшу ишрат келди-ю, ранжу машаққат қолмади.

Меҳнати ҳижронки, ондин чок-чок эрди кўнгул,
Бўлди роҳатқа мубаддал, ул жароҳат қолмади.

Муртафеъ бўлғонда ҳижрон, кел, таваққуф қилмаким,
Интизорингни чекарга ўзга тоқат қолмади.

Васлинга еткурди даврон оқибат Бобурни, шукр,
Эмди даврондин манга асло шикоят қолмади.

* * *

Яна бир куз ғамидин хаста курармен узни,
Яна бир зулфға вобаста курармен узни.

Лабининг ҳасратида зор топармен жонни,
Кузининг фурқатида хаста курармен узни.

Кузидин ул кирпи ё гарчи мени солди йироқ,
Лек, ул ой қошида пайваста курармен узни.

Зулфи занжирига то булди кунгул вобаста,
Шукр, Бобур киби вораста курармен узни.

* * *

Чаманда сарвни ултурғузубтурур юруши,
Қиёмате қупорибтур от узра ултуруши.

Мени шикастани қистаб, кунгулни ғунча қилур,
Қошини четмоғи бирла тор оғзини буруши.

Суруб ғамимни, таажжуб қилиб, лабин тишлар,
Не хуштурур менга иршини тишлабон суруши.

Турар рақиб чиройин турш қилиб доим,
Тили чучук санамим, яхшидурму бу туруши?

Кўрар рақибни доим, хаёл этар мени ғаир,
Не айлагай анга Бобурки, ғайрдур куруши.

* * *

Улки, юз Лайливаш онинг ишқидин Мажнундурур,
Хублар султони Мирзо Қосими Арғундурур.

Тийрборонидин ул чобукнинг, эй кунгул, не бок?
Гарчи беҳад тездур, юз шукрким, уткундурур.

Зуҳд саҳросиға туштум ишқ йулидин озиб,
Бобури гумраҳни эмди ким бу йулға кундурур?

РУБОИЙЛАР

* * *

Жоно, битигингки, бўлди марқум манга,
Меҳнат била ғамни қилди маъдум манга.
Кўргач ани гарчи шод беҳад бўлдум,
Мазмуни, вале, бўлмади маълум манга.

* * *

Не ишрату айш учун майи ноб манга,
Не тоат учун гўшаи меҳроб манга,
Не фисқ қилурға бордур асбоб манга,
Не зоҳид улурға тоқату тоб манга.

* * *

То бўлғали дилдор ушал ой манга,
Ҳолимни билиб, қилмади парвой манга.
Мен асру харобу ёр кўп мустағний,
Эй вой манга, вой манга, вой манга!

* * *

Хуш улки, кўзум тушти сенинг кўзуңта,
Бевосита ҳолимни десам ўзунгга,
Бермай сўзума жавоб ачиғланасен,
Қилдинг мени муҳтож чучук сўзунгга.

* * *

Асру куп эмиш журъату химмат сизга,
Рузии қилғаи Худой нусрат сизга.
Мардоналигингизни бори эл билди,
Раҳмат сизга, ҳазор раҳмат сизга!

* * *

То қилди мени фироқ аро ёд ҳабиб,
Маҳжур кунгулни аилади шод ҳабиб.
Гар васл муяссар улмаса, нетай, эй Бобур,
Фарёд ҳабибу оҳу фарёд ҳабиб!

* * *

Эй қомати сарву лаблари оби ҳаёт,
Будур тилагимки, — еткамен васлингга бот!
Ҳажрингда манга не сабр қолди, не сабот,
Е кел бу сорига ё мени узунгга қот!

* * *

Бу қозини фосиққи, йибордим санга бот,
Сен доги узатқил боғу ҳам бадрақа қот!
Гар хотиринг истаса йиборгил савғот:
Маъжуну шаробу оби норанжу набот.

* * *

Келди рамазону мен тақи бодапараст,
Иид улди-ю, зикри, май қилурмен пайваст.
Не рузаю не намоз йиллар, ойлар;
Тун-кун маю маъжун била девонаю маст.

* * *

Булдум мени ошуфтаи ҳайрон мардуд,
Қилгил мададеки, булди имкон нобуд.
Дунё била уқбода ружуъум сангадур,
Эй икки жаҳонни шаҳи Султон Маҳмуд!

* * *

Мутрибки, унини ҳар кини гуш қилур,
Жон бирла кунгулни зору мадҳуш қилур.
Мақсуд недурки, элни ёд этганда,
Ул доирада бизни фаромуш қилур?

* * *

Душманники, бу даҳр забардаст қилур,
Нахват майидин бир неча кун маст қилур.
Ғам емаки, еткурса бошини кукка,
Охир яна ер киби они паст қилур.

* * *

Кузунг бори соғларни маст этгусидур,
Ғамзанг бори мастларни паст этгусидур.
Куп зоҳиду порсони Бобур янглиғ
Лаълинг хаваси бодапараст этгусидур.

* * *

Ишлар бори кунгулдагидек булғусидур!
Инъому вазифа — бори буйрулғусидур!
Ул ғаллаю мухмалки, деб эрдинг, бердим,
Муҳмалға буюю ғалладин уй тулғусидур!

* * *

Ҳар кимки вафо қилса, вафо топқусидур!
Ҳар кимки жафо қилса, жафо топқусидур!
Яхши киши курмагай ёмонлиқ ҳаргиз,
Ҳар кимки ёмон булса, жазо топқусидур!

* * *

Бу телба кунгулки, ишқ анинг судидур,
Аҳбобнинг ихтилоти мақсудидур.
Ҳижрон чекиб, аҳбобни хар кимки курар,
Хуш давлатию толеи масъудидур.

* * *

Ҳижрон кафасида жон қуши рам қиладур,
Ғурбат бу азиз умрни кам қиладур.
Не навъ битай фироқу ғурбат шарҳин —
Ким, кўз ёши номанинг юзин нам қиладур.

* * *

Жисмимда иситма кунда маҳкам бўладур,
Кўздин учадур уйқу чу ахшам бўладур.
Ҳар иккаласи ғамим била сабримдек,
Борғон сори бу ортадур, ул кам бўладур.

* * *

Е Раб, менда не яхши толеъ бордур —
Ким, бахти мутиъю ёри тобеъ бордур.
Маъзур тут ар васлингга кечроқ етсам,
Не чора қилай, озғина монеъ бордур.

* * *

Хотирни баҳор фаслида гашт оладур,
Куз нурини ранги лолаю дашт оладур.
Хуш улки, толаларда юруб сайр этса,
Бу фаслдаким, латифу дилкаш толадур!

* * *

Эйким, қуёш ул юзунг, ҳилол ул қоштур!
Пўлоддурур кунглушту бағринг тоштур!
Номамға агар яхши жавобинг йуқтур,
Сукмак била ёд айласанг ҳам хуштур!

* * *

Ҳажри аро орому қарорим йуқтур,
Васлиға етарга ихтиёрим йуқтур.
Кимга очайин розки, йуқ маҳрами роз,
Ғам кимга дейинки, ғамгусорим йуқтур.

* * *

Улким, анга илм ичра ғолиб йуқтур,
Дерларки, бери келурга роғиб йуқтур.
Дедимки, бу суз рост эмастур, негаким,
Толибни тилар андаки, толиб йуқтур.

* * *

Туз оҳ, Заҳириддин Муҳаммад Бобур,
Юз оҳ, Заҳириддин Муҳаммад Бобур!
Саррииттаи айшдин кунгулни зинҳор
Уз, оҳ, Заҳириддин Муҳаммад Бобур!

* * *

Қайғунгни чека-чека қорибтур Бобур,
Раҳм айлаки, ўзидин борибтур Бобур.
Норанж йиборди еенгаки, билгайсен,
Яъники, бу навъ сарғорибтур Бобур.

* * *

Бобур, неча бу даҳр мени зор айлар,
Сабримни каму ғамимни бисёр айлар.
То даҳрдурур, будур анинг расмиким,
Ойриб кишини азизидин хор айлар.

* * *

Қиш бўлди-ю, бўлди борча тому тош қор,
Жамъияти бор кишига бордур хуш қор.
Бу қишда ёмон иулу паришон ҳолим,
Е Раб, мени яхшилиғ сори бошқор!

* * *

Арбоби ҳасад сўзига буттунг ухшар,
Бегоналиғ атворини туттунг ухшар.
Бир доғи соғинмадинг оу фурсатта мени,
Мен хастани, эй ёр, унуттунг ухшар.

* * *

Васлингга кунгул қиёссиз толибтур,
Ҳажринг аро ихтиёрсиз қолибтур.
Муштоқлигим шарҳини дей олмасмен,
Дийдорингга иштиёқ куп голибтур.

* * *

Эй боди сабо, айла Хуросонға гузар,
Мендин дегил ул ёри паришонға хабар.
Неча сафар уз кунглунг учун қилғайсен,
Эмди бизинг учун айла бу ёнға сафар.

* * *

Купдин бериким, ёру диёрим йуқтур,
Бир лаҳзаю бир нафас қарорим йуқтур.
Келдим бу сори уз ихтиёрим бирла,
Лекин боруримда ихтиёрим йуқтур.

* * *

Қиш гарчи замони манқалу оташтур,
Лекин бу шито Ҳиндта куп дилкаштур.
Ҳангоми нишоту бодаи бегаштур,
Маи булмаса, маъжун доги булса хуштур.

* * *

Аҳбобки, базмида гулиетон хастур,
Йуқ лек алар базмида бизга дастур.
Гар сизда ҳзур бирла жамъият бор,
Юз шукр, бу жамъ беҳузур эрмастур.

* * *

Юз шукр де, Бобурки, карими Ғаффор,
Берди санга Синду Ҳинду мулки бисёр.
Иссиклиғиға гар сенга йуқтур тоқат,
Совуқ юзини курай десанг, Ғазни бор.

* * *

Кунглумда уту икки кузумда судур,
Мен хастаға раҳм қилки, ҳолим будур.
Ғам кундузию фироқ шоми янглиғ,
Тун-кун менга не карору не уйқудур.

* * *

Бу ёғлиғким, «Боғи жаҳон» чоғлиқдур,
Жон риштаси ҳар риштасиға боғлиқдур.
Тан тори юзум олтунидектур сенсиз,
Кур ул иккидин намуна бу ёғлиқдур.

* * *

Жисмимда иситма тобидин оташдур,
Жонимға балою ғусса бебаркашдур.
Куп дард ила ғамдин манга нохушлук эди,
Сен сурғали, эй ҳабиб, кунглум хушдур.

* * *

Девонима не рабту не тартибдурур,
Не жадвалу не лавҳу не тазҳибдурур.
Гар санга йибордим ани, айб айламаким,
Девонингни тиларга тақрибдурур.

* * *

Эй қурғон эли, қолдиму дармонларингиз?
Чиқмай, недурур бу жахл қилгонларингиз?
Жондек кишилар очлиғидин чун чиқадур,
Сиз чиқмасангиз — чиқса керак жонларингиз!

* * *

Аҳбоб, йиғилмоқни фароғат тутунгиз!
Жамъиятингиз борини давлат тутунгиз!
Чун гардиши чарх будурур, Тенгри учун,
Бир-бирни неча куни ғанимат тутунгиз!

* * *

Ҳажринг ғамидин оқибат ўлгум, қаро кўз,
Юз ғуссаю андух. ила боргум, қаро кўз.
Васлинг била қилмадинг иложин, Бобур,
Мушкилки, фироқингда тирилгум, қаро кўз.

* * *

Озор ила неча гуфтугў қилғайсиз?
Озурда бўлурни жустужў қилғайсиз.
Мунчаки, кўнгулларга етишти озор,
Май бирла магарки шустушў қилғайсиз?

* * *

Ҳаммомки, то маскани жонона эмиш,
Анда парилар ҳуснига девона эмиш.
Ул ҳуд паридур, борча мулозимлари ҳам,
Алқиссаки, ҳаммом парихона эмиш!

* * *

Ҳусн аҳлиға зору мубтало кўз эрмиш,
Жоним била кўнглумга бало кўз эрмиш.
Фаҳм айладим эмди, Бобуро, ишқ ичра
Кўзумни қоротқон қаро кўз эрмиш.

* * *

Бу хаста кўнгул эрди висолинг била хуш,
Жоним ҳам эрур сенинг жамолинг била хуш.
Ҳижрон ғами гарчи асру нохуштур, лек,
Фикринг била шодмен, хаёлинг била — хуш.

* * *

Чун борди Худой раҳматиға ул ёш,
Не фойда тўкмак ғами ҳижронида ёш.
Ул ёш ғами ҳижронида кўп ёш тўктунг,
Бир ёшинг учун Худой берсун юз ёш!

* * *

Гар водийи хажринг аро бўлдум ноқис,
Айб айламаким, ҳрдисаедур ходис.
Қавми ажабе чоғирга қилди тарғиб,
Амри ажабе хажрға бўлди боис.

* * *

Эйким, бори шеър аҳлиға сен хон янглиғ!
Шеъринг бори шеърларга султон янглиғ!
Мазмуни анинг хатти саводий ичра,
Зулмат аросида оби ҳайвон янглиғ!

* * *

Не ёр вафо қилғуси охир, не ҳариф,
Не сайфу шито қолғуси боқий, не хариф,
Юз ҳайфки, зоеъ ўтадур умри азиз,
Афсуски, ботил борадур умри шариф.

* * *

Улфат тутай, ар бор эса таълифи шариф,
Инсрф берай, гар улса тасдифи шариф,
Маъруфдурур эл ичра таърифи шариф,
Булғай шарафим кетурса ташрифи шариф.

* * *

Андин бериким, қасдим учун турди фироқ,
Юз дарду аламни манга еткурди фироқ,
Мени эшикингдин, негайин, сурди фироқ,
Қил чора, йуқ эрса мени улгурди фироқ.

* * *

Май таркини қилғали эрурмен ғамлиқ,
Бор тийра кунгулга ҳар замон дарҳамлиқ.
Ғам бирла фасурдалиқ ҳалок этти мени,
Май бирла эмиш шодлиғу хуррамлиқ.

* * *

Олдан юз туман маосий бўлмоқ,
Юз ранжу туман азоб хоси бўлмоқ.
Кўп яхши экин аҳли хираднинг қошида —
Ким, оғритибон атони осий бўлмоқ.

* * *

Ким ёр анга илм, толиби илм керак,
Ўргангали илм толиби илм керак!
Мен толиби илму толиби илме йўқ,
Мен бормен илм толиби — илм керак.

* * *

Юзунг била лабларинг эрур гул, мулдек,
Балким, юзунг олида эрур гул қулдек.
Бобур киби ишқдин дам урмайдур эдим,
Эй гул, мени ишқинг айлади булбулдек.

* * *

Бобурни бурун маҳрами асрор эттинг,
Васлингга бериб йўл, узунга ёр эттинг,
Охир бординг, доғи они зор эттинг,
Ҳижрон алами бирла гирифтор эттинг.

* * *

Лутф эттингу кунгул била жон урғаттинг,
Васлинг била, эй жону жаҳон, урғаттинг.
Бу қотла ёмонроқ улса ҳолим сенсиз,
Айб айламагайсенки, ёмон урғаттинг.

* * *

Хаттинг била кунглакингки, ирсол эттинг,
Қайғу била меҳнатимни помол эттинг.
Ул хат била хотиримни хурсанд айлаб,
Бу кунглак ила кунгулни хушҳол эттинг.

* * *

Куз шамъини ёрутқали махваш келдинг,
Сабр уйини куйдурғали оташ келдинг,
Қилдинг мени келганинг била миннатдор,
Раҳмат сенга, яхши келдингу хуш келдинг!

* * *

Сенсиз неча ғам бирла малоле куралинг,
Хажринг неча булғуси, висоле куралинг.
Ҳажрингда неча хаёл ила уткаралинг,
Лутф айла-ю келгилки, жамоле куралинг!

* * *

Эйким, ясабон юзунгни хуршид эттинг,
Фурқат аламини жонга жовид эттинг.
Мен сени дедим, сен узгани қилдинг ёд,
Навмид улғил, чун мени навмид эттинг.

* * *

Ётларни, кераккн, ошно кам қилсанг,
Ҳар кимки вафо қилса, жафо кам қилсанг.
Навмид булур борча вафодорларинг
Гар шоҳ назаринг бирла вафо кам қилсанг.

* * *

Ҳижрон аро ёд этиб, мени шод эттинг,
Маҳжур кунгулни ғамдин озод эттинг.
Не лутф эди, дей, ҳури паризод эттинг,
Гуёки бузуқ Каъбани обод эттинг!

* * *

Ҳар ердаки гул булса, тикон булса, не тонг?!
Ҳар кандаки май дурдидан булса, не тонг?!
Шеъримда агар ҳазл, агар жид, кечурунг,
Яхши борида агар ёмон булса, не тонг?!

* * *

Ҳижрон ғамидин неча шикоят қилолинг,
Келгилки, висолдин ҳикоят қилолинг.
Тенгри ҳақи, бизни деб агар сен келсанг,
Кунглунгдагидек лутфу иноят қилолинг.

* * *

Келгилки, даме ултурубон май ичолинг,
Дунё ғаму ранжидин замоне кечолинг.
Чун айшу нишот лашкари саф тузди,
Эй меҳнату ғусса хайли, сизлар сижолинг!

* * *

Курдунг, доги кузунгга гирифтор эттинг,
Сурдунг, доги сузунгга гирифтор эттинг.
Бу табъу камолинг била уз бошинг учун,
Бошдин мени узунгга гирифтор эттинг.

* * *

Эй ёр, ҳазин кунглумни ёд айламадинг,
Меҳрингни кам айладинг — зиёд айламадинг.
Е менда гунаҳ бордур, унуттунг ё сен,
Оё, не жиҳатдурурки, ёд айламадинг?

* * *

Ё қаҳру ғазаб бирла мени туфроқ қил!
Е баҳри иноятингда мустағрақ қил!
Ё Раб, сенгадур юзум — қаро, гар оқ қил,
Ҳар навъ сенинг ризонг эрур, андоқ қил!

* * *

Ноз уйқусидин бирор замон ойилғил!
Гулдек кулуб, эй ғунчадаҳан, очилғил!
Кунглумни иликладинг чолиб чанг, эй ёр,
Чангингдадурур кунгул — навозиш қилғил!

* * *

Доим соғиниб, кунгулни ол, хуш қолғил!
Раҳмат назарини менга сол, хуш қолғил!
Ноxуш эди буки, мен ёмон бордим, лек,
Сен лолаузор, яхши қол, хуш қолғил!

* * *

Эй ел, бориб аҳбобқа номимни дегил!
Ҳар ким мени билса, бу паёмимни дегил!
Мендин демагил гар унутулгон булсам,
Ҳар кимки мени сурса, саломимни дегил!

* * *

Наққош, менинг ҳолима тадбир этгил,
Бир ёғлиғ аро кашида таҳрир этгил.
Ул сафҳада мен хаёл қилгон янглиғ,
Ул ёрға мушкилимни такрир қилғил.

* * *

То қилғали зикр табъ номини кўнгул,
Вирд айлади табъ аҳли каломини кўнгул.
То ҳажр ғаму меҳнати таскин топқай,
Истайдурур аҳбоб паёмини кўнгул.

* * *

Ғавтода май иртикоб қилмоқ мушкил,
Жонға кўч ила азоб қилмоқ мушкил,
Бўлмай доғи маст хоб қилмоқ мушкил,
Аҳбобдин ижтиноб қилмоқ мушкил.

* * *

Эй ёр, сенинг васлинга етмак мушкил,
Фарҳунда ҳадисингни эшитмак мушкил,
Ишқингни доғи бартараф этмак мушкил,
Бошни олибон бир сари кетмак мушкил.

* * *

То водий ҳажрингда қилибмен манзил,
Суврат била гарчи айрумен мен бедил.
Валлаҳки, эй ёр, сенинг ёдингдин
Бир лаҳзаю бир замон эмасмен ғофил.

* * *

Жониға етишти тузу тоғ бирла кунгул,
Дардини тугатмас иситмоғ бирла кунгул.
Ғурбатда оёқ бирла бадан етмасдек,
Юз шукрки, тинчдур қулоғ бирла кунгул.

* * *

Яксон караминг қошида мудбиру муқбил,
Осон сенинг оллингда жамиъи мушкил.
Ё лутфу иноят онча қилким, кутарай,
Ё қаҳру ғазабни тоқатим борича қил.

* * *

Юз ҳамд ангаким, ҳамдин анинг аҳли мақол,
Юз йил десалар тугатмаги амри маҳол.
Васфида хирад ожиз эрур, нотиқа — лол,
Не навъ сифат қилай они жалла Жалол.

* * *

Аъзою жаворихингни ҳозир қилғил,
Жон бирла кунгул ҳрзиру нозир қилғил.
Ҳар лаҳза бир андишаю бир фикрни қуй,
Андишаю фикрингни борин бир қилғил.

* * *

Кузунгдин эрур, назора қил, хасталиғим,
Қошингдин эрур ғам била пайвасталиғим.
Бошимни олиб кетгаи эдим юз қотла,
Булмаса эди сочингга дилбасталиғим.

* * *

Сенинг била менки, ошнолиғ қилдим,
Ишқингни ҳазин жонға балолиғ қилдим.
Курмай-билмай мени вафосиз дебсен,
Мен сенга не навъ бевафолиғ қилдим?

* * *

Кунглум тилаги висол эмиштук, билдим,
Ул васл доғи маҳол эмиштук, билдим.
Ҳар қандаки булса меҳрибондур, дер эдим,
Ул доғи ғалат хаёл эмиштук, билдим.

* * *

Зулфинга кўнгул қуюб, паришон бўлдум,
Кўз олдурубон юзига, ҳайрон бўлдум.
Чин дей сенга, Бобуроки, ошиқлиғда,
Ҳар неки қилиб эдим, пушаймон бўлдум.

* * *

Ҳуснунг сифатини эшитиб зор ўлдум,
Кўрмай сени ишқингга гирифтор ўлдум.
Сурғилки, ғаминг фироқи беҳол этти,
Кўргилки, кўзунг ҳажрида бемор ўлдум.

* * *

Ҳижронда, сабо, етти фалакка оҳим,
Гар ул сори борсанг, бўдурур дилхоҳим-
Ким, арзи дуо ниёз ила қилғайсен,
Гар сўрса мен хастани гулруҳ моҳим.

* * *

Йиллар тилаб, ишни қобу сахлаб турдум,
Юз жаҳд била ишни мунга еткурдум.
Мардона бўл, эмди яхшидур иш келиши,
Тенгрига сени, элни сенга топшурдум.

* * *

Гар Руҳдам этса эрди оҳанги нагам,
Мажлисда не ҳузн қолур эрди, не гам.
То борғали Руҳдам бизинг мажлисдин,
Мажлис элига не руҳ қолди-ю не дам.

* * *

Ут солди кунгулга ранжу бетоблиғим,
Сув қилди бу хаста жонни беоблиғим.
Бу иккаласи агарчи бор муҳлику саъб,
Лек ултурадур тонгғача бехоблиғим.

* * *

Эй гул, не учун қошингда мен хор улдум?
Юз меҳнату андуҳ била ёр улдум!
Васлинг била бисёр севиндум аввал,
Ҳажринг била оқибат гирифтор улдум.

* * *

Юз номаи иштиёқ таҳрир этгим,
Юз навъ била васлинга тадбир этгим.
Маъзур тут, эй қуёшки, толеъ йуқидин
Васлингга етар маҳалда тақсир этгим.

* * *

Ёр ёғлиғидин кунгулни хурсанд эттим,
Руҳум қушини тори била банд эттим,
Кунглумни не навъ узай ушал ёғлиғдин,
Жон риштасини торига пайванд эттим.

* * *

Бемеҳр деса эл сени, мен бутмас эдим',
Ҳаргиз бу сифатни сенга ёвутмас эдим.
Ноҳақ оғриб, мени унуттунг охир,
Валлоҳки, сендин бу тамаъ тутмас эдим.

* * *

Ислом учун овораи ёзий булдум,
Куффору ҳунуд ҳарбсозий булдум.
Жазм айлаб эдим узни шаҳид булмоққа,
Алминнатулиллоҳки, ғозий булдум.

* * *

Ҳар кунда юзунгни курмак эрур ҳавасим,
Ҳар кеча сочинг хаёлидур ҳамнафасим.
Исо дамидин руҳ берур жисмимға,
Сенинг соридин паём келтурса насим.

* * *

Қотингда агар гунох. гохе қилдим,
Юз қотла надомат била охе қилдим,
Қилдим ёмону асру табохе қилдим,
Лутфунг била сен кечур — гунохе қилдим.

* * *

Аҳбоб унутмаса керак аҳди қадим,
Еткурса керак хабар гаҳи пайки насим.
Бобур, чу умид ила қилур арзи ниёз,
Шоядки, қабул айлагай табъи салим.

* * *

Бу олам аро ажаб аламлар курдум,
Олам элидин турфа ситамлар курдум,
Ҳар ким бу «Вақоеъни укур, билгайким,
Не ранжу не меҳнату не ғамлар курдум.

* * *

Ҳаммомки, арк ичинда пайдо қилдим,
Соғинмаки, судин табарро қилдим.
Суд ушбу эмасмуким, тадбир била
Покиза баданларни тамошо қилдим.

* * *

Юз шукр қилайки, ёна ошиқ бўлдум,
Оламға бўлуб фасона, ошиқ бўлдум.
Яхши сўзунггу васфи жамолинг эшитиб,
Кўрмай сени ғойибона ошиқ бўлдум.

* * *

Ҳаммомки, қилдим кўрунгизким, айём,
Ўхшатти анинг бори иши манга тамом.
Кўз ёшию кўнгул ўти бирла мендин
Гулчеҳралар истабон юрўйдур ҳаммом.

* * *

Ул юзи қуёшки, бордур ойдин афзун,
Ҳусн ичра ул ой оллида хуршид забун.
То бир кун ул ойдин навозиш топқай,
Кўк доира бўлди-ю, жаложил ою кун.

* * *

Ишқинг йўлида фироқ ила нетгаймен?
Бир йўл кўрсатки, васлинга етгаймен!
Васлинг манга гар муяссар ўлмас бўлса,
Бошимни олиб бир сориға кетгаймен!

* * *

Васфингни неча улусдин эшитгаймен,
Не навъ қилию висолинга етгаймен?
Гар васл муяссар улмаса нетгаймен?
Бошимни олиб қай сориға кетгаймен?

* * *

Ул хатки, мен анда сени ёд этгаймен,
Куз оқида, кошки, савод этгаймен.
Кирпиклардин анга қалам рост қилиб,
Куз қорасидин анга мидод этгаймен.

* * *

Бир гушаи боғ улсаю сен булсангу мен,
Май қуйсоқ икимиз қадаҳ ичра бир ҳин.
Ондин сунгра аёқ иликка олибон,
Сен тутсангу мен ичсам, мен тутсаму сен.

* * *

Беқайдмену ҳароби сийм эрмасмен,
Ҳам мол йиғиштирур лаим эрмасмен.
Кобулда иқомат этти Бобур дерсиз,
Андоқ демангизларки, муқим эрмасмен.

* * *

Меҳринг нелурур — бурун чу бор, жавр — кейин,
Бефоида ишқинг ғамини неча ейин.
Ҳолимни неча десам, демассен мени ёр,
Сен демасанг «Эй ёр!» мени, мен не дейин?!

* * *

Ҳажрингда не қон қолдики, ютмайдурмен?!
Кўз ёшини бир лаҳза қурутмайдурмен.
Дийдорингнинг ҳаққини, эй юзи қуёш,
Тенгри ҳақи, бир зарра унутмайдурмен.

* * *

Сен гулсену мен ҳақир булбулдурмен,
Сен шуъласен, ул шуълаға мен кулдурмен.
Нисбат йўқтур, деб ижтиноб айламаким,
Шаҳмен элга, вале сенга қулдурмен!

* * *

Хаттимни кўруб, сўзумни чун билгайсен,
Келмакта бизга ел киби елгайсен.
Ихлосингни билиб йибордим қосид,
Раҳмат сенга, зинҳорки, бот келгайсен!

* * *

Ул бордики, ишрат орзу қилғайсен,
Ишрат тиламакликта ғулу қилғайсен.
Чун айшу фароғ мумкин эрмас зинҳор,
Бобур, ғаму меҳнат била ху қилғайсен.

* * *

Аҳбобға ҳар хатки, савод этгайсен,
Бизни доғи ул битикда ёд этгайсен.
Мақсудки, қосиди агар келса бу ён
Бир нома била кўнгулни шод этгайсен.

* * *

Ҳижронда соғиниб, мени шод этгайсен,
Мен хастани мухлис эътиқод этгайсен.
Бу хатни анинг учун битидим мунда,
Кўргач бу хатимни мени ёд этгайсен.

* * *

Неча менга жавр муттасил қилғайсен?
Меҳринг йўқу неча мунфаил қилғайсен?
Жаврингни кўруб, меҳрни кўрмай кеттим,
Гар кўрсаму кўрмасам биҳил қилғайсен.

* * *

Захмингни кунгул тилар — анго қилгайсен,
Захмингни кунгулга бехато қилғайсен.
Тил ики алиф куксума, наьл уртадаким,
Кунглум тиларин ҳаккин адо қилгайсен.

* * *

Хуш улки, келиб ёнимда ултурғайсен,
Ё бир нафас оллимда келиб турғайсен.
Оғзингға упар сузин битий олмасмен,
Боргон кишидин оғиз сузин сурғойсен.

* * *

Давлат била шоду шодмон булгойсен,
Шавкат била машҳури жаҳон булгойсен.
Кунглунгдагидек даҳр аро ком суруб,
Бу даҳр боринча Комрон булгойсен.

* * *

Эйки, олам шаҳлари шоҳи сенсен!
Бевосита манзури илоҳий сенсен!
Сен борсен, кимга элтай, эй шоҳ, паноҳ,
Чун борча жаҳон эли паноҳи сенсен!

* * *

Зинҳорки, дустлуқни унутмагойсен,
Туққонлиғдин кунгулни совутмагойсен.
Етлар била душман тарафин гар тутсанг,
Туққонлиғу дустлуғ тамаъ тутмагойсен!

* * *

Эйки, ёролиғ жисмима марҳам сенсен,
Мажруҳ кунгулга ништар хам сенсен.
Гаҳ шоду гаҳи ғамгин эсам, айб этма-
Ким, боиси шодмонлиғу ғам сенсен.

* * *

Жонимда менинг ҳаёти жоним сенсен,
Жисмимда менинг руҳу равоним сенсен.
Бобурни сенингдек узга йуқ ёри азизи,
Алқиссаки, умри жовидоним сенсен.

* * *

Эйким, манга мужда бердинг ул жонондин,
Қилдинг мени озод ғами ҳижрондин.
Бу муждани не навъ сифат қилгаймен,
Гуёки, хабар бердинг ўлукка жондин.

* * *

Даврон мени ўткарди сару сомондин,
Ойирди мени бир йўли хонумондин.
Гаҳ бошима тож, гаҳ. балойи таъна,
Неларки, бошимға келмади даврондин.

* * *

Сўз сурғали лаъли нуктадонинг топмон,
Юз сурттали ул остонинг топмон.
Беному нишонлиғ истасам, не тонгким,
Номингни эшитдиму нишонинг топмон.

* * *

Аҳбоб йиғинидин неча қолғоймен,
Ўзумни негиб улароға солғоймен?!
Борсам даги анда меҳмон касратидин,
Маълум эмаски, ер топа олғоймен.

* * *

Эл суҳбатиники, орзу қилмишмен,
Не хушлуғ ила бу гуфтугу қилмишмен.
Ишрат била айшни не иш қилғоймен,
Менким, ғаму меҳнат била ху қилмишмен.

* * *

То тарки манохию шароб этмишмен,
Нафсимға Худой учун азоб этмишмен.
Тавба эшиги ҳануз очуқ эрди,
Бу гавбада бир нима шитоб этмишмен.

* * *

Май таркини қилғали паришондурмен,
Билмон қилур ишимнию ҳайрондурмен.
Эл барча пушаймон булуру тавба қилур,
Мен тавба қилибмену пушаймондурмен.

* * *

Ишқинг мени қилди асру шайдо, нетайин?
Олам элига айлади расво, нетайин?
Жонимни фидо қилиб санга, андин сунг
Дерменки, сени жон этай, аммо нетайин?

* * *

Васлингни тилаб неча, сабодин билайин,
Келгилки, қуюндек бошингга эврулайин.
Гар келмасанг, истасанг мени хидматингга,
Бошимни қадам қилиб, қадамга келайин.

* * *

Ишқ ишини боштин яна бунёд этайин,
Ишқинг ғами бирла хотирим шод этайин.
Дебсенки, унутма мени хижрон аро, вой,
Сени унутуб, не кишини ёд этайин?!

* * *

Бесабрмену бесару сомондурмен,
Бир ғамзададурмену паришондурмен.
Не диннинг ишин қилдиму не дунёнинг,
Ё Раб, нетай, уз ишимга ҳайрондурмен.

* * *

Ул шухки, билдурди вафодорлиғин,
Тарк айлади гуёки ситамкорлиғин.
Лутф айлади — ёрликка фармон берди,
Аъло била ёрдур, нетай ёрлиғин?!

* * *

Сенинг била суз муқаррар андоқ қилайин,
Оламда сени муътабар андоқ қилайин.
Тенгри хақи, бу хидмат агар сен қилсанг,
Ҳар навъки, кунглунг тилар — андоқ қилайин.

* * *

Нисён қаламин неча менга сургайсан,
Вақт улдики, хажр номасин бургайсен.
Будур тилагим — хатимни чун кургайсен,
Албатта, узунгни манга еткургайсен!

* * *

Кечрак келасен, бу хасталин туйдунгму?
Дил сафҳасидин харфи вафо йуйдунгму?
Номусу уёт керак, уй, от саҳлдурур,
Юз куй учун ул эшикка юз куйдунгму?

* * *

Ғам хонаси сори гузар, эй жон, қилма!
Ишрат уйини кулбаи аҳзон қилма!
Зулфунг киби кунглумни паришон айлаб,
Лаълинг киби бағримни тула қон қилма!

* * *

Ҳар зулфтин, эй кунгул, паришон булма,
Ҳар юзга хам асру зору ҳайрон булма.
Мен сенга демонки, тарки ишқ эт, лекин,
Андоқ қилким, сунгра пушаймон булма!

* * *

Мунча мени зор, эй юзи хуршид, этма,
Фуркат аламини менга жовид этма.
Тенгридин агар сенинг умидинг бордур,
Тенгри учун, эй ой, мени навмид этма.

* * *

Давлатка етиб, меҳнат элин унутма!
Бу беш кун учун узунгни асру тутма!
Борғонни, кел эмди, ёд қилмай, эй дуст,
Бориш-келишингни лутф этиб, уксутма!

* * *

Ҳижрон аро ёд этиб, мени шод айла,
Махжур кунгулни ғамдин озод айла.
Бу хатни анинг учун битидим мунда,
Курган сойи хаттимни мени ёд айла!

* * *

Куз равшан эди сенинг жамолинг бирла,
Кунгул хуш эди сенинг висолинг бирла.
Бас тийраю нохуш этти хажринг бизни,
Эмди қилалинг хуш хаёлинг бирла.

* * *

Руҳум яратиб эдинг латофат бирла,
Қилдинг анга тани ҳамраҳ офат бирла.
Руҳумни чу тан уйига келтурдунг пок,
Мундин бори элтма касофат бирла.

* * *

Сен анда фароғу айшу ишрат бирла,
Мен мунда ҳароб ранжу меҳнат бирла.
Асрармен узум бирла сени нақш қилиб,
Хурсанд бўлурмен ушбу сўрат бирла.

* * *

Неттай кими бу фалак нифоқи бирла,
Эттай бу фалак оғу сўроқи бирла.
Гаҳ тиргузадур висол айёмидин,
Гаҳ ўлтурадур шоми фироқи бирла.

* * *

Рафторию қаддиға равоним садқа,
Бир боқишиға икки жаҳоним садқа.
Оғзию белига буду нобудум сарф,
Кўзию лабиға жисму жоним садқа.

* * *

Бобур мутаважжиҳ улса Лангар сорига,
Қилмас назари биҳишту кавсар сорига.
Сендин тилагумдур мадад, эй шоҳ Гиёс,
Ҳар вақтки, азм айласам ҳар сорига.

* * *

Азм айла, сабо, ет гули хандонимга,
Не гулки, қуёшдек маҳи тобонимға.
Етгил доги иштиёқ ила Бобурдин,
Зинҳор дегил салом туққонимға!

* * *

Келдим санга юз умид бирла, эй моҳ,
Лекин, бордим юзунгни кўрмай, юз оҳ,
Ҳамсуҳбату ҳамраҳни нетай бу йўлда?
Дардинг менга ҳамсуҳбату ишқинг ҳамроҳ.

* * *

Не хеш мени хушлару не бегона,
Не ғайр ризо мендину не жонона.
Ҳар нечаки яхшилиқта қилсам афсун,
Халқ ичра ёмонлиғ била мен афсона.

* * *

Бу даҳр аро гар эҳтимоли бўлса,
Мендек сенга ёри лоуболи булса.
Ул ёр басе нозику йуқ менда адаб,
Мендин, не ажаб, агар малоли булса.

* * *

Ёр улдурким, шеърға майли булса,
Нетгай киши шеър ғайр хайли булса?!
Ағёрнинг озорини ҳар ҳол била
Чеккаймен агар ёр туфайли булса.

* * *

Бобур била Мир иттифоқи булса,
Йуқтур ғам агар жаҳон нифоқи булса.
Будур тилагимки, шоҳ даргоҳида
Мен банда учун ҳамиша боқий булса!

* * *

Кунглушта нечаки, сайр матлуб улса,
Аҳбобни сурмоқ доғи марғуб улса.
Гар ҳажринг имтидоди мундин ортар,
Қолмас манга сабр — сабри Айюб улса.

* * *

Хуш улки, баҳор фасли бу дунёда,
Булғай тараб асбоби бори омода.
Гар булмаса асбоб, этолинг дангона,
Менҳин газаку таом, сенҳин — бода.

* * *

Аҳбобқа қилсанг гузар, эй ел, ногоҳ,
Ул жамъни бу сузумдин этгил огоҳ.
Сиз кургандек эсон-саломаттурмиз,
Сиз доғи эсон булғосиз, иншооллоҳ!

* * *

Жон вола эрур лаъли шакарборингға,
Кунглум ҳам эрур ҳароб руҳсорингға.
Гуфторинг эрур бошдин-аёқ борчаси хўб,
Мен банда булай боштин-аёқ борингға.

* * *

Эй, ой юзунг оллида қуёш шарманда,
Ширин сузу яхши хулқунга мен банда,
Ҳижронда неча нома била сузлашалинг,
Ё сен бери кел, ё борайин мен анда.

* * *

Неча бу фалак солғуси ғурбатқа мени,
Ҳар лаҳза тугонгусиз машаққатқа мени.
Не чора қилай, нетайки, Тенгри гуё,
Меҳнатни менга яратти, меҳнатқа — мени.

* * *

Бедард ҳабиб билмади дардимни,
Туфрокча кўрмади руҳи зардимни.
Мендин неча кўнглида ғубори бўлғай,
Кеттим муна, эмди топмағай гардимни.

* * *

Кўнгли тилаган муродиға етса киши,
Ё борча муродларни тарк этса киши.
Бу икки муяссар ўлмаса оламда,
Бошини олиб бир сориға кетса киши.

* * *

Ёд этмас эмиш кишини ғурбатта киши,
Шод этмас эмиш кўнгулни меҳнатта киши.
Кўнглум бу ғарибликда шод ўлмади, оҳ,
Ғурбатта севунмас эмиш, албатта, киши.

* * *

Оворалиғ асру хонумондин яхши,
Бир гўша манга икки жаҳондин яхши.
Овора бўлурни яхши эрмас демагил,
Бўлсам агар овора, не ондин яхши?!

* * *

Ҳар сўзники дермен санга, лоф ўлмағуси,
Бемаънию ҳарзаю газоф ўлмағуси.
Ул ишта агар мухолафат айларсен,
Тенгри ҳақи, бу сўзда хилоф ўлмағуси.

* * *

Эй ёр, жафо расми чиқормоқ не эди?!
Е меҳр гиёҳини қўпормоқ не эди?
Бир меҳр, яна лутф, яна жавр недур?
Бир бординғу келдинг, яна бормоқ не эди?

* * *

Гар меҳр била бу чарх эврулса эди,
Жонлардин анинг жавфи керак тўлса эди.
Бобур киби жонға меҳр боғлар эрдим,
Гар ушбу жаҳонда меҳр, жон бўлса эди.

* * *

Ҳолимга, керак, ҳабиб эврулса эди,
Ишрат қадаҳи ҳабибдин тулса эди.
Хуш вақтурур ёз, вале нохушмен,
Хушвақт булур эдим, чоғир булса эди.

* * *

Жон аҳди бор, эй нигор, етмасму эди?
Ул аҳд била қарор етмасму эди?
Эмди доғи васл интизорин берасан,
Мунча маҳал интизор етмасму эди?

* * *

Ғурбат туни ёнқон руҳи зардимниму дей?
Е ҳажр чиқаргон оҳи сардимниму дей?
Ҳолинг недурур? Билурмусен дардимни?
Ҳолингни сурайму, йуқса дардимниму дей?!

* * *

Ишванг била ғамзангнию нозингниму дей?
Жаврунг била сузунгту гудозингниму дей?
Сузунг, қилиғинг, навозишингму айтай?
Овозу усулингнию созингниму дей?

* * *

Кузум уии юзидин мусаввар булди,
Бу важҳ била кунгул мунаввар булди.
Юз шукрки, Бобур киби ошиқликда,
Ҳар неки тилаб эдим — муяссар булди.

* * *

Хаттингни куруб, кўнгулга ҳайрат булди,
Шеъринг эшитиб, жонға мусаррат булди.
Бу неча маҳал тагофул эттинг, демагил,
Толеъ йуқ эдики, мунча ғафлат булди.

* * *

Эй пайк, бориб сано била қуллуқ, де!
Ер уп, доғи қуп, адо била қуллуқ, де!
Гар ёр мени хастани сурса зинҳор,
Мендин юқунуб, дуо била қуллуқ, де!

* * *

Номангки, тириклигим нишони эрди,
Ҳар сатри ҳаёти жовидони эрди.
Ҳар лафзида ошкор юз ҳарфи вафо,
Ҳар ҳарфда юз меҳр ниҳони эрди.

* * *

Ҳажрингда бу тун кунгулда қайғу эрди,
Васлингға етишмадим — жиҳат бу эрди:
Оҳим тутуни бирла кузумнинг ёшидин
Йул балчиқ эди, кеча қоронғу эрди!

* * *

Ҳажрингда, агарчи жонға бедод эрди,
Сенсиз манга юз фиғону фарёд эрди.
Фикрингдин эрди, валек, хурсандлиғим,
Зикринг била бу хаста кунгул шод эрди.

* * *

Хотирға хутур этти бу сўз ёнгла, ахий,
Айтай сенга, сен қулоқ солиб онгла, ахий.
Умрунгни бу кун хуш кечир аҳбоб илаким,
Топилмагусидур ушбу кун тонгла, ахий.

* * *

Эшитса киши бу шуру шеван, не дегай?
Доим бу тарийк ичкуни курган не дегай?
Душман сузига кирма, эшит дуст сузин,
Эшитмаса сузни дуст, душман не дегай?

* * *

Ишқингда кўнгул харобдур, мен не қилай?
Ҳажрингда кузум пуробдур, мен не қилай?
Жисмим аро печутобдур, мен не қилай?
Жонимда куп изтиробдур, мен не қилай?

* * *

Шохим, санга маълум эмастур, не қилай?
Оҳим санга маълум эмастур, не қилай?
Мен юзу қошинг дермену сен — бадру ҳилол,
Моҳим, санга маълум эмастур, не қилай?

* * *

Бошимни туфайл ул саромадқа қилай,
Жонимни фидо ушал сиҳи қадқа қилай.
Бу хаста кунгул била ҳамида қадни
Кузи била зулфиға анинг садқа қилай.

* * *

Етсам санга, қуллуғумни чуқ арз қилай,
Сен етсангу мен десамки, йуқ арз қилай.
Кунгур сузуму маҳрам эмас хеч киши,
Руҳсат этса, тобуғунгда-уқ арз қилай.

* * *

Ҳижрон аро неча нома таҳрир қилай,
Хома тили бирла ҳол тақрир қилай.
Хуш улким, сузум санга десам воситасиз,
Сен андаю мен мунда — не тадбир қилай?

* * *

Менинг тилагим будурки, то зинда булай,
Ҳар қанда эсанг, банда доғи анда булай.
Не хулқ эди, эна кунглум олдинг суз ила,
Ширин сузу яхши хулқунгга банда булай!

* * *

Ҳуснунгни сенинг кимки тааққул қилғай,
Сендин бошқа нечук таҳаммул қилғай?
Бу табъу бу ихтилотким, сендадурур,
Не менки, бори олам элин қул қилғай.

* * *

Ашъорингким, шеър оти то булғай,
Табъ аҳли анга волаю шайдо булғай.
Ҳар лафзи дуру баҳри маоний анда,
Ким курди дуреки, анда дарё булғай.

* * *

Арбоби ҳасадки, дунёдин дур ўлгай,
Истар севаридин кинш маҳжур ўлгай.
Доим кўрайин юзунг ало рағми ҳасуд,
Ҳар ким кўра олмаса, кўзи кўр ўлгай.

* * *

Носиҳ сўзи санга неча мардуд ўлғай,
Яхшию ямон қошинда нобуд ўлғай.
Бори эмди маош, бир навъ эткум,
Ҳақ розию олам эли хушнуд ўлғай.

* * *

Юз жаҳд ила етмай санга, эй ой, нетай?
Ҳажринг аламида неча йиглой, нетай?
Йўқ санга вафою раҳму парвой, нетай?
Эй вой, нетай? Вой, нетай? Вой, нетай?

* * *

Мен неча жафою жаврунга сабр этай?
Бир зарра вафою меҳр йўқ сенда, нетай?
Чун бошим аёғингға қўярға ярамас,
Бошимни олиб аёқ етганча кетай!

* * *

Аҳбоб, фироқингиз била эл нетгай?
Сизларга киши не чора айлаб етгай?
Жамъиятингизни жамъ тутқай Тенгри,
Бобурни доғи бу жамъда жамъ этгай.

* * *

Қосидки йибординг, айлади шод мени,
Доим бу йўсунлуқ айлагил ёд мени.
Озодингга қул бўлайки, хаттинг кетуруб,
Ҳажринг ғамидин айлади озод мени.

* * *

Ҳар ким деса бурно ё агар ёнгла мени,
Ўзунгга мусоҳибу муҳиб англа мени.
Бу кун мени ёд этиб, унутма тонгла,
Зинҳорки, кўз тут ушбу кун тонгла мени.

* * *

Шеъринг энитур фикрини Бобур қилди,
Не фикри хушу яхши тасаввур қилди.
Кўзни ёруқ айлади саводи бирла,
Мазмуни била қулоқни пурдур қилди.

* * *

Ҳижрон ғамидин заиф жоним ўлди,
Ғурбат алами бирла ичим қон бўлди.
Юз шукрки, мунча йилғи ғам бирла алам
Роҳат била ишратқа мубаддал ўлди.

* * *

Толеъ йуқи жонимға балолиғ бўлди,
Ҳар ишники, айладим — хатолиғ бўлди.
Ўз ерни қўйиб, Ҳинд сори юзландим,
Ё Раб, нетайин, не юз қаролиғ бўлди?!

* * *

Ҳуснунгки сенинг шуҳраи афоқ ўлди,
Жон бирла кўнгул васлингга муштоқ ўлди.
Ҳажринг аро интизор ҳаддин ошти,
Кел ё мени иста — тоқатим тоқ ўлди.

* * *

Идрокингга табъу ҳушунгга банда бўлай,
Овозу усулу жўшунгга банда бўлай.
Тақсим қилурда нақшларға абёт,
Таъриб била ўқушунгга банда бўлай.

* * *

Бу чеҳраи зардимдин уёлсанг, нетгай?
Раҳмат назарини манга солсанг, нетгай?
Бир ишва била кунгул бериб Бобурга,
Бир буса била кунгулни олсанг, нетгай?

* * *

Гар сидқ била бировки, ошиқ булғай,
Маъшуқ висоли анга лойиқ булғай.
Пир оллида тонқуси муродин бешак,
Ҳар кимки, агар муриди содиқ булғай.

* * *

Ишқинг, нетай, ихтиёрсиз қилди мени,
Сабримни олиб, қарорсиз қилди мени.
Олам эли ичра орсиз қилди мени,
Зуҳд аҳлиға эътиборсиз қилди мени.

* * *

Бобурки, демас ҳар кишига ҳар сузини,
Элчингга деди вале саросар сузини.
Султонали ар сузум сенга деса, не тонг,
Оре, лақу дақ дегай қаландар сузини.

* * *

Келмас кузума қуёш киби гар мингдур,
Ёқмас менга гар ой минги янглиғ мингдур.
Гил бирла гул ичра фарқ эта олмасмен,
Гулхан била гулшан менга эмди тенгдур.

* * *

Кунглумки, эрур қуёш киби юзунго,
Йил ўтди-ю, келмади бу сори ул моҳ
Тил бирла кунгул ишқ аро бир қилдиму бас,
Ёр оғритти ғамин кунгулни аммо.

ТУЮҚЛАР

* * *

Васлдин суз дерга йуқ ёро манга,
Ҳажр аро раҳм айлагил, ёро, манга.
Уқунг этти куп ёмон ёро манга,
Мархами лутфунг била ёро манга.

* * *

Улки, ҳар кузи ғазоли Чиндурур,
Қошида пайваста онинг чиндурур.
Чунки куп ёлгон айтти ул манга,
Гар десам ёлғончи они чиндурур.

* * *

Мени беҳол айлаган ёр ойдурур —
Ким, онинг васли менга ёройдурур.
Гар висоли булмаса, кетар ерим
Ё Хуросон, ё Хитой, ё Ройдурур.

* * *

Ишқ аҳли ишқ дардини таниң,
Куп ёмондур, дарди ишқидин таниң.
Ҳар неча кузум оч эрса, куз туёр
Гар очилса сиймдек нозик таниң.

* * *

Меҳрким, кукка қилур оҳанг тонг,
Оллида булса, эмас беранг тонг.
Холию икки лабидек булмағай,
Ҳинду ар келтурса шаккар танг-танг.

* * *

Кел, қилай жонни нисоринг, о ёрим,
Нақди жонни борму сендин оёрим?!
Буса берсанг гар тамом оғзинг била,
Кунжи оғзингдин олойин оёрим.

* * *

Сен кибн бир дилрабони билманам,
Ошики содикки дерлар, бил, манам,
Қил тасаввур куз ёшимни бир тенгиз,
Узга ошиқ ашки янглиғ билманам.

* * *

То чикарди хат узори покидин,
Гул юзи озурда булди покидин.
Истар эрди эл бурун юз меҳр ила,
Эмди ул юз меҳри кетти покидин.

* * *

То кунгул бердим ушал койсорига,
Боргонини билмадим кой сорига.
Дустлар, ёрга мени соғиндурунг,
Солсангиз ногах кулок койсорига.

* * *

Шаҳ, супурай остонинг юз ила,
Тийманакдин неча урай юз ила,
Икки юзлук муддаийдин не ғамим,
Гар ишим тушса алардин юзила?!

* * *

Не бало бийиктурур давлат тоғи,
Куни ғамни не билур давлат тоғи.
Ҳиммате тут, доғи давлат истагил,
Химматинг булса, булур давлат тоғи.

* * *

Қаддимни фирок меҳнати ё килди,
Кунглум ғаму андуҳ утиға ёкилди.
Ҳолимни сабоға айтиб эрдим, эй гул,
Билмон, санга шарҳ килмади ё килди?!

ФАРДЛАР

* * *

Ҳолимни санга айтиб, хажр утиға уртондим,
Эй ёр, ямон қилдим, ҳар неки дедим — ёндим.

* * *

Санбуса сенинг кунглунг гар истаса, андоқ қил,
Санбуса керак булса, сан буса иноят қил.

* * *

Қутулмоқ фироқингдин осон эмас,
Етишмак висолингға имкон эмас.

* * *

Дардинг улса, иложни нетайин?
Сенсизин тахту тожни нетайин?

* * *

Меҳрубон истаб, балои бевафоға учрадим,
Бевафо эрмиш, Худойим, не балоға учрадим?

* * *

Булдум яна ошуфта, девона дағи бормен,
Гуёки бу фурсатта ошиқ булуб ухшормен.

* * *

Кошки эл бирла ул маҳваш ҳикоят қилмаса,
Ё ҳикоят қилғанини эл ривоят қилмаса.

* * *

Кунглум висолидин хушу кузумда нурдур,
Кўз равшани, кунгул хуши Абдушукурдур.

* * *

Булмади харгиз, нетай, ул бевафо ёрим менинг,
Гар менга ёр улса ул, булғай Худо ёрим менинг.

* * *

Ёрнинг ағёрга мехру вафосин англадим,
Нотавон кунглумга хам жавру жафосин англадим.

* * *

Қадин куз жуйборига ул ой бехост келтурса,
Оёғидин кутармай бошини, Тангри рост келтурса.

* * *

Не осиғ ишқ аро манъ айламак оху фиғонимни
Ки, мен барбод бермишмен бу йулда хонумонимни.

* * *

Сенгаким, арзи холимни адо мен нотавон қилдим,
Муборак хотирингга нохуш-ар келса, ёмон қилдим.

* * *

Муштоқдурур хаста кунгул васлинга бисёр,
Ёрим кеча келгилки, хабар топмасун ағёр.

* * *

Эйки, лаъли жонфизоинг нуқлу майдин яхшидур,
Келгил ушбу кеча, юз курсатки, ойдин яхшидур.

* * *

Келки, онда фурқатингдин доғи ҳирмон қолмасун,
Қолмасун ғамда кўнгул, кўнглумда армон қолмасун.

* * *

Ишқинг майидин, эй жонким, масту бехабармен,
Гоҳи ўзумда йўқмен, гоҳи ўзумда бормен.

* * *

Кўзум ёруглугию хаста кўнглум хушлиги сенсен,
Баданда жонсену жоннинг доги дилкашлиги сенсен.

* * *

Сенга ҳолимни ёздим, сажда қилдим,
Айтқилким, не ёздим, не ёнгилдим?

* * *

Отин оғзимға олдим эрса, тортар тили кин ул маҳ,
Мени агар ўлтурур бўлса бу ёзуқ бирла, бисмиллаҳ.

* * *

Мени йўқ эътиқоди деб, бори эл ичра ёд этма,
Худой учун бори элни ўзунгдек эътиқрд этма.

* * *

Жаҳон чун бевафодур, нечаким андиша Бобур қил,
Ўзунгни подшохи жумлаи олам тасаввур қил.

* * *

Меҳр ила хурсанд этарсен, жавр ила помол ҳам,
Бир замон ғамгин қилурсен, бир замон хушҳол хам.

* * *

Курмас жаҳонда ҳаргиз кунглини шод Бобур,
Топмас муроди дилни, эй номурод Бобур.

* * *

Бу кузаки, буинумға қуюб келмишам они,
Ҳар ким бу чоғир ичмаса, уз буйниға қони.

* * *

Ёд айламадинг ҳаргиз, мунчаки ёлинибмен,
Сен мени соғинмайсен, мен сени соғинибмен.

* * *

Хати бирла ул ой хадди: бири — моҳу бири — ҳола,
Юзи бирла анинг қадди: бири — сарву бири — лола.

* * *

Улфатим эл бирла оздур, кубдур эл жаври менга,
Не менинг тавриим ёқар элга, не эл таври менга.

* * *

Баҳор мавсуми еттию хуш хаво утти,
Тағофул айлама соқийки, утти, хр, утти.

* * *

Бодадин ишрат уйини доим обод этгасен,
Ҳар қачонким, бода нуш этсанг, мени ёд этгасен.

* * *

Ё Раб, хавос жамъида Бобурни хос қил,
Ёхуд авом тафриқасидин халос қил.

* * *

Узга ҳамдам истабон, жонимга маҳрам найлайин?
Менмену ул ой хаёли, узга ҳамдам найлайин?

* * *

Очилди кунглум ушал гулъузор келганидин,
Нечукки, ғунча очилғай баҳор келганидин.

* * *

Бир фикру бир ҳаводадурур ҳар нафас кунгул,
Ҳар лаҳза бир ҳавас қиладур булҳавас кунгул.

* * *

Висол шавқидамен, иштиёқ курсатма,
Худой учун менга асру фироқ курсатма.

* * *

Неча бошимға ёғдурғай жафо тошини ул маҳваш?
Неча сабр айлай онинг жавриғаким, утди ҳаддин тош?

* * *

Май хуморидин улур ҳар нафас афзун дардим
Соқиё, кел, бир аёқ берки, иликдин бордим.

* * *

Жафони қуй, вафо таркини тутма,
Унутмасмен сени, сен ҳам унутма.

* * *

Сенга ошиқ эмасменким, менга жавр этгасен доим,
Сенинг нозингни ким тортар, менинг сендин не парвоим?

* * *

Гар кузунгдин туштум эрса, курдум они бодадин,
Булди таксир эмди сен уткор мени уфтодадин.

* * *

Чун зарурат булди, килдим сендин айру майли жом,
Ҳар чоғиркем, ичмасам ёдинг била, булсун ҳаром.

* * *

Тасаввур қилмағилким, сендин, эй жон, узга қилғаймен,
Кунгул ул, фикр хам улдур, не имкон узга қилғаймен?

* * *

Бормаким, кунглумда васлинг иштиёқидур ҳануз,
Келки, васлинг иштиёқи менда боқидур ҳануз.

* * *

Эшикишта бошим қуймоқ учун ҳар дам итоб этма,
Бош олиб кетгум охир эшикингдин, изтироб этма.

* * *

Яна ошуфтароқ курдум ушал номеҳрубонимни,
Не иш қилдим? Не таксир улди? Билмасмен гуноҳимни.

* * *

Ҳажр ила қунглумни буздинг, васл бирла туз мени,
Бордингу ултурдунг охир, кел, дағи тиргуз мени.

* * *

Утган оқшом ваъда айлаб, ул париру келмади,
«Кузларимга кеча тонг отқунча уйқу келмади».

* * *

Ичиб чоғирни, ишим гелбаликка ёвушти,
Нечук таҳаммул этай, ичимга ут тушти.

* * *

Гушае тутсам, жаҳоннинг элидин ғам курмасам,
Истарам эл курмаса мению мен ҳам курмасам.

* * *

Бизга чун меҳринг йуқ, элга меҳрубонлиғ қилмағил,
Яхшилиғ чун қилмадинг, боре ёмонлиғ қилмағил.

* * *

Жаҳон бирла жаҳоннинг аҳлидин беҳад малолим бор,
Биридин қатъ этиб, ул бирга қотилмас хаёлим бор.

* * *

Жонни фидо қилиб сенга, бормен дағи ёмон,
Қилған ҳамондурур доғию қилмаған ҳамон.

* * *

Эй сабо, шарҳ айлагил ҳижронда авқотим менинг,
Утса ул шаҳнинг тобуғида агар отим менинг.

* * *

Булди ҳажринг дузахининг бартараф булмоқ чоғи
Ким, висолингнинг далилидур кузумнинг учмоғи.

* * *

Ҳам ҳуснининг бинафшаю гул банда-бардаси,
Ҳам сарв эрур чаманда бир озодкардаси.

* * *

Тани зоримни де, гулшанда шохи нотавон курсанг,
Сариғ юзумни соғин, боғ аро барги хазон курсанг.

* * *

Бобурдурур бу икки варақнинг муҳаррири,
Бири бутун варақтуру пайвандлар бири.

* * *

Борму эркин ҳеч нима оламда ҳижрондин ёмон,
Ҳар неким ондин ёмонроқ йўқ, будур ондин ёмон.

* * *

Басе, фироқида ичсам чоғир, иниғим келадур,
Манга чоғирни кетурмангки, аччиғим келадур.

* * *

Тутмағил, эй гул, равоқим, ишқин ичра бир ғариб,
Ерга бош қўйиғай хазон яфроғи янглиғ сарғариб.

* * *

Зуҳд саҳросига туштум ишқ йўлидин озиб,
Бобури гумраҳни эмди ким бу йўлга кундурур?

* * *

Ул икки лаби рамзи дард аҳлиға қилмайдур,
Гул ғунчасидур гўё, бизларга очилмайдур.

* * *

Бор арчи боиси юз шуру юз гуноҳ чоғир,
Чоғир фироқи қилди ҳалок мени, оҳ чоғир!

* * *

Фироқингдин ёвуштум улгали, эй ёр, келгайсен!
Висолинга басе муштоқмен, зинҳор келгайсен!

* * *

Ул парируҳсора ҳаргиз нотавонлиқ курмасун!
Яхшидур яхши киши, ҳаргиз ёмонлиқ курмасун!

* * *

Сендин айру найлагаймен айшу саҳбо хушлуғин,
Ки, сенинг учун тилармен барча дунё хушлуғин.

* * *

Сенинг учун ватаним куҳу дашт булғусидур,
Анинг учунки, вафосиз ғазол курунасен.

* * *

Ёр қадрин билмадим то ёрдин айрилмадим,
Ёр қадри мунча ҳам душвор экандур билмадим.

* * *

Кўруб ҳижрон ғамин, жононға еттим,
Агарчи ранж чектим, жонға еттим.

* * *

Мени ҳижронда куйдурсанг, кунгул сендин совутмасмен,
Агарчи сен унутгунг мени, сени мен унутмасмен!

* * *

Қовун бирла узумнинг ҳажрида кунглумда ғам хар су,
Оқар сувнинг фироқидин кузумдин ҳар дам оқар су(в).

* * *

Жаҳон элию жаҳон борча гар адам булса,
Адам йулини тутай зарра менда ғам булса.

* * *

Истарам етсам куюндек гулъузорим қошиға,
Оллида туфроғ булуб, эврулсам онинг бошиға!

* * *

Гарчи оламда висол айёми дилкашдур, ахий,
То билингай васл қадри, ҳажр ҳам хушдур, ахий.

* * *

Меҳрибон соғинғоним номеҳрибон эрмиш, нетай?
Яхшилиғ куз тутгоним асру ёмон эрмиш, нетай?

* * *

Неча ул ёр ёд этмай, мени ағёр соғинғай,
Не кун булғай мени дилхастани ул ёр соғинғай.

* * *

Бу дунёдин фараҳ йуқтур мени маҳзунға жононсиз,
Жаҳондинким, десун, биллоҳ, керакмас манга жон онсиз!

* * *

Дустлуқни гар тиларсен айласанг исбот кел,
Суҳбатингга асру куп муштоқдурмен бот кел.

* * *

Хуш ул бурунқи замонларки, утгию борди,
Хуш ул кишики, замонларни яхши уткорди.

* * *

Мурод маслинг эрур — айла ёд Бобурни,
Унутмоғил яна бу номурод Бобурни.

* * *

Кузумнинг нурисен, кунглум хузури,
Таним хуррамлиғи, жоним сурури.

* * *

Сабзаю гуллар била жаннат булур Кобул баҳор,
Хоса бу мавсумда Борон ёзисию Гулбаҳор.

* * *

Ғайрға неча ул ой вафо қилур,
Неча жонима менинг жафо қилур?

* * *

Қади фироқи мени дуто қилур,
Қоши ҳажри қоматимни ё қилур.

* * *

Захри хижрон ичмишам, бер бода тарёки манга,
Май хумори бошта чухтур, тут чоғир соқи(й) манга

* * *

Боғ неча хуб эса, куйича йуқтур,
Сарвни мавзун деса, бўйича йўқтур.

* * *

Ағёрға ук урубон, дардиға даво қиладур,
Бисёр ёмон борадур, ул ёр хато қиладур.

* * *

Бормоққа не маскан муяссар,
Турмоққа не давлат муяссар.

* * *

Билинг муни давлат, гар улса муяссар
Раҳиқи мураввақ, рафиқи суханвар.

* * *

Ишқни ҳар кимки қилур ихтиёр,
Мен киби оламда булур хору зор.

* * *

Шайху мулло Шиҳобу Хондамир,
Келинг уч-уч, ики-ики, бир-бир.

* * *

Жамолингдин қуёш асру бот утотлиғ,
Сочингга банда боғ ичра сунбул отлиғ.

* * *

Ваҳму усраттин амоне топтуқ,
Янги жон, тоза жаҳоне топтуқ.

* * *

Кел, эй рафиқи гулруй, кетур рақиқи гулранг,
Ўзунг ичиб, манга қуй, кутар наво тузуб чанг.

* * *

Яшурди отини ғайр иттифоқи бирла ул ҳамдам,
Дедим отини элга, фош қилдим иттифоқин ҳам.

* * *

Ишқ юки айлади сипеҳри аълони ҳам,
Не ажаб, ар айласа менингча шайдони ҳам.

* * *

Рақиб йулдошу мен ҳажрдин дуто улдум,
Ғариб турки ситамгарға мубтало улдум.

* * *

Бошим қадам қилибон висолинга етайин,
Муяссар булмаса васл, бош олибон кетайин.

* * *

Ҳаж йулиға кир, кунгул, ҳиммат била,
Бер қаз, оқ ар улса юз минг қофила.

* * *

Ғам юзини курма, булсанг журъаю жоме била,
Шукр қил, май нуш қилсанг гар гуландоме била.

* * *

Не малак андоқ эрур, не эрур онча киши,
Қамар анинг муқирри, қуёш анинг қаёши.

* * *

Ҳар кимки, буюнни қуймас, они тийгай,
Чопқай, талоғай, мутеъю мунқод этгай.

* * *

Қадинг жаннат риёзининг ниҳоли,
Эрам гулзори хадингнинг мисоли.

* * *

Ҳажр шоми сочи савдоси чекар ҳар ён мени,
Ваҳки, бу поёни йуқ тун қилди саргардон мени.

* * *

Купу озға Тенгридур бергучи,
Бу даргоҳда йуқтур кишининг кучи.

МУНДАРИЖА

Ғазаллар 3
Рубоийлар 121
Туюқлар 173
Фардлар 176

Адабий-бадиий нашр

Заҳириддин Муҳаммад Бобур

ЁЗ ФАСЛИ ЁР ВАСЛИ

Ғазаллар, рубоийлар, туюқлар, фардлар

Муҳаррир *Санжар Турсунов*
Бадиий муҳаррир *Иззат Юлдашев*
Техник муҳаррир *Екатерина Корягина*
Компьютерда саҳифаловчи *Зилола Алиева*

13200

Нашриёт лицензия раками AI №154. 14.08.09.
2016 йил 29 январда босишга рухсат этилди.
Бичими 70x100 $^{1}/_{32}$. Palatino Linotype гарнитураси.
Офсет босма. 7,8 шартли босма тобок. 3,5 нашр тобок.
Адади 500 нусха. 162 буюртма.
Бахоси шартнома асосида.

Узбекистон матбуот ва ахборот агентлигининг
Ғафур Ғулом номидаги нашриёт-матбаа
ижодий уйида чоп этилди.
100128, Тошкент, Лабзак кучаси, 86.

Телефонлар: (371) 241-25-24, 241-48-62, 241-83-29
Факс: (371) 241-82-69

www.gglit.uz ***e-mail: info@gglit.uz***

ISBN 978-9943-03-7
9 789943 03768